

PATVIRTINTA:
Visuotinio Lietuvos arbitražo
teismo dalyvių
2017 m. birželio 1 d.
susirinkimo sprendimu
(protokolo Nr. 1)

LIETUVOS ARBITRAŽO TEISMO ARBITRAŽO PROCEDŪROS REGLAMENTAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Lietuvos arbitražo teismo arbitražo procedūros reglamento teisinė prigimtis ir taikymo sritis

1. Lietuvos arbitražo teismo arbitražo procedūros reglamentas (toliau – Reglamentas), pagal savo turinį ir teisinę formą atitinkantis Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatyme apibrėžtą arbitražo procedūros reglamentą, yra parengtas ir patvirtintas nuolatinės arbitražo institucijos – Lietuvos arbitražo teismo, remiantis Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatymo (toliau – Įstatymas) nuostatomis ir Lietuvos arbitražo teismo statuto (toliau – Statutas) tvarka. Reglamentu vadovaujama nagrinėjant ir sprendžiant ginčus arbitražu, kuri organizuoja ir aptarnauja Lietuvos arbitražo teismas, taip pat šalių rašytiniu susitarimu ir kitais atvejais.

2. Pagal šį Reglamentą nagrinėjami ir sprendžiami arbitražu ginčai, kylantys iš sutartinių ar nesutartinių teisinių santykių, išskyrus ginčus, kurie pagal įstatymus negali būti perduoti arbitražui.

3. Šis Reglamentas taikomas nagrinėjant ginčus tiek tarptautiniu, tiek nacionaliniu arbitražu, jeigu ginčo šalys raštu susitarė, kad ginčo nagrinėjimas perduodamas organizuoti ir aptarnauti Lietuvos arbitražo teismui arba toks ginčas, šalių rašytiniu susitarimu, nagrinėjamas arbitražu pagal šį Reglamentą.

4. Ginčo šalys rašytiniu susitarimu turi teisę nustatyti kitokias ginčo sprendimo arbitražu taisykles, negu numatytos šiame Reglamente, išskyrus nuostatas dėl arbitražo išlaidų, kai ginčo nagrinėjimą arbitražu organizuoja ir administruoja Lietuvos arbitražo teismas, ir kiek tai neprieštarauja imperatyvioms įstatymų, reglamentuojančių arbitražinį nagrinėjimą, normoms.

5. Šis Reglamentas laikomas arbitražinio susitarimo dalimi ir taikomas tiek, kiek jis neprieštarauja imperatyvioms įstatymų normoms, reglamentuojančioms ginčų nagrinėjimo arbitražu tvarką.

6. Jeigu šalys susitaria, kad jų ginčas bus sprendžiama vadovaujantis šiuo Reglamentu, laikoma, jog ginčo sprendimas bus administruojamas Lietuvos arbitražo teismo.

7. Arbitražo proceso klausimus, kurių nereglamentuoja arba neišsamiai reglamentuoja arbitražiniam nagrinėjimui taikoma teisė, šis Reglamentas ar šalių susitarimas, sprendžia ginčą nagrinėjantis Arbitražo teismas arba Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas, kai Arbitražo teismas dar nesudarytas, vadovaujantis teisingumo, protingumo, sąžiningumo ir kitais bendraisiais teisės principais. Šis Reglamentas privalo būti aiškinamas taip, kad pagal šį Reglamentą vykstantis arbitražo procesas maksimaliai atitiktų arbitražo principus.

8. Oficiali Lietuvos arbitražo teismo kalba yra lietuvių kalba. Dokumentai 17 straipsnio 4 dalyje nustatytais atvejais gali būti pateikiami ir rusų bei anglų kalbomis.

2 straipsnis. Sąvokos

1. Reglamente vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, apibrėžtas Įstatyme.

2. Komercinis arbitražas – komercinio ginčo sprendimo būdas, kai fiziniai ar juridiniai asmenys, remdamiesi savo susitarimu, tarpusavio ginčui spręsti kreipiasi ar įsipareigoja kreiptis ne į teismą, o į savo susitarimu arba šio Reglamento nustatyta tvarka paskirtą arbitrą (arbitrus), kuris (kurie) priima Arbitražo teismo sprendimą, privalomą ginčo šalims.

3. Lietuvos arbitražo teismas – nuolatinė arbitražo institucija, t.y. nuolatos arbitražą organizuojantis ir administruojantis viešasis juridinis asmuo.

4. Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas – fizinis asmuo, Statuto nustatyta tvarka paskirtas organizuoti Lietuvos arbitražo teismo veiklą ir atlikti jos administravimo bei kitas Įstatymo ir šio Reglamento jam priskirtas funkcijas

5. Arbitražo teismas – arbitras ar arbitrų kolegija, sprendžianti arbitražo bylą.

6. Arbitras – fizinis asmuo, pasiūlytas ginčo šalies, arba ginčo šalių susitarimu, arba šio Reglamento nustatyta tvarka, ir Lietuvos arbitražo teismo pirmininko nutartimi paskirtas konkrečiam ginčui spręsti.

7. Arbitražinis nagrinėjimas – komercinio arbitražo procesas nuo ginčo perdavimo nagrinėti Arbitražo teismui iki Arbitražo teismo sprendimo arba nutarties, kuria byla užbaigiama nepriėmus sprendimo iš esmės, įsiteisėjimo dienos.

8. Ginčas – bet koks šalių nesutarimas dėl fakto ar (ir) teisės klausimų, kilęs iš sutartinių ar nesutartinių teisinių santykių.

3 straipsnis. Arbitražo proceso principai

1. Arbitražo teismas, Lietuvos arbitražo teismas ir jo pirmininkas, sprenddami šiame Reglamente reglamentuojamus klausimus, yra nepriklausomi.

2. Teismai negali kištis į Arbitražo teismo, į Lietuvos arbitražo teismo ir jo pirmininko veiklą, išskyrus įstatymuose, reglamentuojančiuose arbitražo procedūras nustatytus atvejus.

3. Arbitražo procesas yra konfidencialus.
4. Arbitražo šalių procesinės teisės yra lygios.
5. Arbitražo šalys turi teisę laisvai disponuoti savo teisėmis.
6. Arbitražo procese laikomasi šalių autonomiškumo, rungimosi, ekonomiškumo, kooperacijos principų.
7. Ginčų sprendimas arbitražu pagal šį Reglamentą grindžiamas operatyvumo principu – t.y. Lietuvos arbitražo teismas, Arbitražo teismas, ginčo šalys visus veiksmus, susijusius su ginčų sprendimu, atlieka kaip įmanoma greičiau.

4 straipsnis. Pranešimų ir dokumentų siuntimas

1. Jeigu šalys nėra susitarusios kitaip, laikoma, kad bet koks rašytinis pranešimas yra gautas po 5 darbo dienų (arba po 8 darbo dienų, jei siunčiama už Lietuvos Respublikos ribų) nuo jo išsiuntimo registruotu laišku į adresato buveinę, gyvenamąją vietą arba pagal kitą šalies Lietuvos arbitražo teismui nurodytą pašto adresą. Jeigu iš pašto paslaugas teikiančių asmenų dokumentacijos (viešai skelbiamos ar pagal pareikalavimą atskleidžiamos) matyti ankstesnė įteikimo data, laikoma, jog rašytinis pranešimas yra įteiktas tą dieną, kuri nurodyta pašto paslaugas teikiančio asmens dokumentacijoje.

2. Pirminis Lietuvos arbitražo teismo pranešimas atsakovui apie gautą ieškinį ar prašymą išnagrinėti bylą supaprastinto arbitražinio proceso tvarka yra siunčiami registruotu laišku ir laikomi gautais tą dieną, kai pašto paslaugas teikiančių asmenų dokumentacijoje (viešai skelbiamoje arba pagal pareikalavimą atskleidžiamoje) užfiksuojamas pranešimo perdavimo adresatui faktas. Per 14 kalendorinių dienų nuo dokumentų išsiuntimo dienos, nepavykus pašto paslaugas teikiantiems asmenims įteikti pirminio pranešimo atsakovui apie gautą ieškinį ar prašymą išnagrinėti bylą supaprastinto arbitražinio proceso tvarka, Lietuvos arbitražo teismas kreipiasi į ieškovo su prašymu pateikti kitą jam žinomą atsakovo adresą ir / arba institucijos, tvarkančios valstybės, kurioje yra įregistruotas atsakovas, adresų registrą pažymą apie atsakovo buveinės adresą. Jei atsakovas yra registruotas Lietuvoje, Lietuvos arbitražo teismas gali savarankiškai kreiptis į instituciją, tvarkančią adresų registrą dėl atsakovo buveinės ar gyvenamosios vietos adreso. Jei ieškovo Lietuvos arbitražo teismo nustatytu terminu pateiktas adresas arba Lietuvos arbitražo teismo iniciatyva adresų registrą tvarkančios institucijos pateiktas atsakovo buveinės ar gyvenamosios vietos adresas nesutampa su ieškinyje nurodytuoju, siunčiamas pakartotinis pranešimas. Pakartotinis pranešimas, išsiųstas atsakovo buveinės registracijos ar deklaruotos gyvenamosios vietos adresu laikomas įteiktu tą dieną, kai pašto paslaugas teikiančių asmenų dokumentacijoje (viešai skelbiamoje arba pagal pareikalavimą atskleidžiamoje) užfiksuojamas pranešimo perdavimo adresatui faktas arba po 14 dienų nuo jo išsiuntimo iš Lietuvos arbitražo teismo dienos. Atsakovams, kurie yra juridiniai asmenys, pranešimai gali būti siunčiami jų vadovų gyvenamosios vietos adresu. Lietuvos arbitražo išlaidos, susijusios su šalių adresų tikslinimu yra įtraukiamos į kompensacines išlaidas ir apmokamos proceso šalies, kurios iniciatyva ar interesais buvo kreiptasi į adresų registrą tvarkančią instituciją.

3. Rašytinei formai prilyginami elektroninių ryšių galiniais įrenginiais perduoti pareiškimai, dokumentai ir kita informacija, kurių autentiškumas patvirtintas elektroniniu parašu. Tokie pranešimai šalims siunčiami Lietuvos arbitražo teismui nurodytais elektroninio pašto adresais, o tokio nurodymo nesant, pagal Juridinių asmenų registre ar kitos valstybės oficialiame įmonių registre nurodytą šalies elektroninio pašto adresą. Šalių pareiškimai, dokumentai ir kita informacija, kurios autentiškumas patvirtintas elektroniniu parašu, Lietuvos arbitražo teismui elektroniniu paštu siunčiami elektroninio pašto adresu procesiniai.dokumentai@arbitrazoteismas.lt. Tokiu būdu pateikti pranešimai laikomi gautais kitą darbo dieną nuo jų išsiuntimo dienos. Esant rašytiniam šalies prašymui, elektroniniu paštu gali būti priimami ir elektroniniu parašu nepatvirtinti dokumentai.

4. Visi pareiškimai, dokumentai ar kita informacija, kuriuos viena iš šalių pateikia Lietuvos arbitražo teismui ir Arbitražo teismui, turi būti perduoti kitai šaliai. Šalims taip pat turi būti perduotos visos ekspertų išvados ar kiti įrodomąją galią turintys dokumentai, kuriais Arbitražo teismas gali remtis priimdamas savo sprendimą.

5. Šalių ir Arbitražo teismo susirašinėjimas arbitražinio nagrinėjimo metu vykdomas per Lietuvos arbitražo teismą.

6. Kartu su šalies Lietuvos arbitražo teismui ir Arbitražo teismui teikiamų dokumentų originaliu egzemplioriumi, šalis privalo pateikti ir vadovo, ar jo įgalioto asmens (jeigu šalis fizinis asmuo – jos pačios) parašu patvirtintą originalaus dokumentų egzemplioriaus kopiją persiuntimui kitai šaliai. Jeigu šalis nepateikia originalaus dokumentų egzemplioriaus kopijos kitai šaliai dokumentų kopijavimą ir tvirtinimą organizuoja Lietuvos arbitražo teismas pagal Lietuvos arbitražo teismo pirmininko patvirtintus įkainius, o susidariusios išlaidos gali būti įtraukiamos į kompensavimo mokestį.

7. Lietuvos arbitražo teismas visus rašytinius pranešimus, susijusius su ginčo nagrinėjimu, tais atvejais, kai šalį (šalis) atstovauja atstovai, siunčia atstovams. Šalims tokiu atveju dokumentai tiesiogiai nesiunčiami išskyrus atvejus, kai šalys raštu paprašo siųsti procesinius dokumentus joms tiesiogiai.

5 straipsnis. Terminai

1. Skaičiuojant terminus pagal šį Reglamentą, terminas laikomas prasidėjusiu kitą dieną, kai žinia, pranešimas, raginimas ar pasiūlymas buvo gauti. Tais atvejais, kai paskutinė termino diena adresato vietoje yra ne darbo ar oficialios šventės diena, termino pabaigos diena laikoma po jos einanti darbo diena.

2. Jeigu kuriam nors veiksmui atlikti yra nustatytas terminas, tai šis veiksmas turi būti atliktas iki paskutinės termino dienos pabaigos. Visi rašytiniai pareiškimai ir pranešimai Lietuvos arbitražo teismui laikomi įteiktais tik pristatčius juos Lietuvos arbitražo teismui iki paskutinės termino dienos pabaigos. Dokumentų įteikimo pašto paslaugas teikiantiems asmenims data neturi įtakos terminų skaičiavimui.

3. Lietuvos arbitražo teismas ar Arbitražo teismas, kai arbitražinis nagrinėjimas jau yra prasidėjęs, bet kurios iš šalių prašymu arba savo iniciatyva gali pratęsti šiame Reglamente nustatytus terminus konkrečioms šalių veiksmams atlikti tuo atveju, jei tai nagrinėjant konkrečią bylą dėl objektyvių aplinkybių yra neišvengiama. Šalių prašymai dėl terminų pratęsimo yra priimami ir nagrinėjami tik tuomet, jei yra pateikti iki termino, kurį prašoma pratęsti pabaigos.

6 straipsnis. Tretieji asmenys, pareiškiantys savarankiškus reikalavimus, arbitražiniame nagrinėjime

1. Tretieji asmenys, pareiškiantys savarankiškus reikalavimus dėl ginčo dalyko, jeigu juos saisto arbitražinis susitarimas, turi teisę kreiptis į Arbitražo teismą su prašymu leisti jiems įstoti į procesą.

2. Tretieji asmenys, pareiškiantys savarankiškus reikalavimus, jeigu juos saisto arbitražinis susitarimas, turi visas ieškovo teises ir pareigas.

3. Arbitražo teismas nutartimi sprendžia trečiųjų asmenų, pareiškiančių savarankiškus reikalavimus, įstojimo į bylą klausimą.

7 straipsnis. Tretieji asmenys, nepareiškiantys savarankiškų reikalavimų, arbitražiniame nagrinėjime

1. Tretieji asmenys, nepareiškiantys savarankiškų reikalavimų dėl ginčo dalyko, jeigu juos saisto arbitražinis susitarimas, šalies iniciatyva gali būti įtraukiami į procesą. Šalis, prašanti įtraukti trečiuosius asmenis nepareiškiančius savarankiškų reikalavimų, Lietuvos arbitražo teismui nurodo trečiųjų asmenų vardus ir pavardes ar pavadinimus, gyvenamųjų vietų ar buveinių adresus, telefonus, elektroninio pašto adresus.

2. Tretieji asmenys, nepareiškiantys savarankiškų reikalavimų, jeigu juos saisto arbitražinis susitarimas, turi visas proceso šalies teises ir pareigas, išskyrus teisę pakeisti ieškinio pagrindą ir dalyką, padidinti arba sumažinti ieškinio reikalavimus, atsisakyti ieškinio, pripažinti ieškinį arba sudaryti taikos sutartį.

3. Tretieji asmenys, nepareiškiantys savarankiškų reikalavimų dėl ginčo dalyko, jeigu jų nesaisto arbitražinis susitarimas, šalies iniciatyva ir jų sutikimu gali būti įtraukiami į procesą.

4. Arbitražo teismas nutartimi sprendžia trečiųjų asmenų, nepareiškiančių savarankiškų reikalavimų, įstojimo į bylą klausimą.

8 straipsnis. Atstovavimas arbitraže

1. Šalys gali vesti bylą arbitraže pačios arba per atstovus.

2. Kai ginčo šalis yra juridinis asmuo, jį atstovauja jo vadovas arba asmenys nurodyti šio straipsnio 3 dalyje.

3. Arbitražinio nagrinėjimo metu šalis atstovauti gali:

- 1) Advokatai ir jų padėjėjai;
- 2) Kiti šalies įgalioti asmenys.
4. Šalis, paskyrusi savo atstovą, privalo raštu pranešti Lietuvos arbitražo teismui bei Arbitražo teismui, jei jis jau yra sudarytas, atstovo vardą, pavardę, adresą, telefoną, faksą ir elektroninio pašto adresą.
5. Juridinio asmens vadovas arba šio straipsnio 3 dalyje nurodyti atstovai privalo įrodyti Lietuvos arbitražo teismui savo įgaliojimus pateikdami įstatymų nustatytus dokumentus (teisinių paslaugų teikimo sutarčių, įstatų, juridinio asmens vadovo paskyrimo dokumentų ar kitų dokumentų kopijas).
6. Arbitražinio nagrinėjimo eigoje šaliai pakeitus savo atstovą, jeigu šalys raštu nesutaria kitaip, bylos nagrinėjimas tęsiamas toliau.

II SKYRIUS ARBITRAŽINIS SUSITARIMAS

9 straipsnis. Arbitražinio susitarimo forma

1. Arbitražinis susitarimas gali būti įformintas kaip arbitražinė išlyga, įrašyta sutartyje, arba kaip šalių sudarytas atskiras susitarimas.
2. Arbitražinis susitarimas sudaromas raštu ir laikomas galiojančiu, jeigu:
  - 1) įformintas bendru šalių pasirašytu dokumentu arba
  - 2) sudarytas šalims apsikeičiant raštais (kurie gali būti siunčiami elektroninių ryšių galiniais įrenginiais, jeigu yra užtikrintas perduodamos informacijos vientisumas ir autentiškumas) ar kitais dokumentais, kuriuose fiksuojamas tokio susitarimo sudarymo faktas; arba
  - 3) sudarytas naudojantis elektroninių ryšių galiniais įrenginiais, jeigu yra užtikrintas perduodamos informacijos vientisumas ir autentiškumas ir juose esanti informacija yra prieinama toliau naudoti; arba
  - 4) šalys apsikeičia ieškiniu ir atsiliepimu į ieškinį, kuriuose viena šalis tvirtina, o kita šalis neneigia, kad jos sudarė arbitražinį susitarimą; arba
  - 5) yra kitokių įrodymų, kad šalys yra sudariusios ar pripažįsta arbitražinį susitarimą.
3. Nuoroda šalių sudarytoje sutartyje į dokumentą, kuriame yra arbitražinė išlyga, laikoma arbitražiniu susitarimu, jeigu ta sutartis ar tas dokumentas atitinka šio straipsnio 2 dalyje nustatytus formos reikalavimus.

10 straipsnis. Arbitražinė išlyga

1. Šalys, susitardamos dėl ginčo nagrinėjimo šiame Reglamente nustatyta tvarka, kai ginčo nagrinėjimas perduodamas organizuoti ir administruoti Lietuvos arbitražo teismui, gali naudoti šią standartinę arba panašaus turinio arbitražinę išlygą:

„Kiekvienas ginčas, nesutarimas ar reikalavimas, kylantis iš šios sutarties ar susijęs su šia sutartimi, jos pažeidimu, nutraukimu ar galiojimu, galutinai sprendžiamas Lietuvos arbitražo teisme (juridinio asmens kodas 302473236) pagal Lietuvos arbitražo teismo proceso reglamentą, kurį šalys pripažįsta savo arbitražinio susitarimo sudedamąja dalimi“.

2. Šalys taip pat gali susitarti dėl Arbitražo teismo arbitrų skaičiaus, arbitražinio nagrinėjimo vietos, arbitražinio nagrinėjimo kalbos ir kitų klausimų, susijusių su arbitražo procesu, kiek tai neprieštarauja imperatyvioms Įstatymo normoms. Arbitražinėje išlygoje taip pat rekomenduojama nurodyti elektroninio pašto adresus, kuriais kilus ginčui šalims bus siunčiami visi procesiniai dokumentai.

III SKYRIUS ARBITRAŽO IŠLAIDOS

11 straipsnis. Bendrosios nuostatos dėl arbitražo išlaidų

1. Visos pinigų sumos pagal šį Reglamentą mokamos į Lietuvos arbitražo teismo banko sąskaitą. Visos pagal šį Reglamentą mokėtinos sumos laikomos tinkamai sumokėtomis nuo jų įskaitymo į Lietuvos arbitražo teismo banko sąskaitą momento.

2. Jeigu šalys nėra susitarusios kitaip, Lietuvos arbitražo teismas gali vienos iš šalių prašymu įpareigoti kitą šalį, dėl kurios kaltės nepagrįstai užvilkinamas arbitražo procesas (įtraukiant, bet neapsiribojant vengimo priimti dokumentus atvejus), padengti dėl tokio proceso vilkinimo atsiradusias išlaidas.

12 straipsnis. Arbitražo išlaidos

1. Arbitražo išlaidas sudaro:

1) registravimo mokestis;

2) administravimo mokestis;

3) Lietuvos arbitražo teismo ir arbitražo teismo išlaidos (kompensavimo mokestis).

13 straipsnis. Arbitražo išlaidų mokėjimas

1. Ieškovas, pateikdamas ieškinį Lietuvos arbitražo teismui, privalo sumokėti negražinamą šio Reglamento 1 priede nustatyto dydžio registravimo mokestį, skirtą padengti išlaidas, susijusias su parengiamaisiais arbitražinio nagrinėjimo veiksmais, bei administravimo mokestį, kuris apskaičiuojamas atsižvelgiant į ginčo sumą bei ginčą nagrinėsiančių arbitrų skaičių

vadovaujantis šio Reglamento 1 priedo nuostatomis. Tolesnių arbitražo proceso veiksmų Lietuvos arbitražo teismas imasi tik ieškovui tinkamai sumokėjus šiame straipsnyje įvardytus mokesčius.

2. Šio straipsnio 1 dalies nuostatos *mutatis mutandis* taikomos ir priešieškiniui.

3. Lietuvos arbitražo teismo ir Arbitražo teismo išlaidas (kompensavimo mokestis), kurias, be kita ko, sudaro skubių tarptautinių siuntų pristatymo paslaugos (jei kita proceso šalis yra registruota užsienio valstybėje), arbitro kelionės išlaidos, išlaidos, susijusios su vertėjo paslaugomis, eksperto mokestis, išlaidos, susijusios su liudytojo kvietimu, Arbitražo teismo posėdžio protokolo rašymu, dokumentų kopijų darymu ir jų tvirtinimu ir pan., iš anksto ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo pranešimo apie mokėtinas sumas gavimo, privalo padengti šalis, paskyrusi arbitrą (arbitrus), arba su kurios prašymu susijusios išlaidos bus patirtos. Lietuvos arbitražo teismo ir Arbitražo teismo išlaidų dydį nustato Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas, atsižvelgdamas į konkrečios bylos aplinkybes ir šalių prašymus (arbitražinio nagrinėjimo vieta, kalba, poreikis kviesti liudytojus, ekspertus ir kt.). Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas nedelsiant informuoja šalis apie savo sprendimą dėl iš anksto mokėtinų Lietuvos arbitražo teismo ir Arbitražo teismo išlaidų dydžio. Jeigu aukščiau įvardytos išlaidos pagal faktą nesiekia sumokėtos sumos, skirtumas gražinamas sumokėjusiai šaliai ar šalims ne vėliau kaip per 30 dienų nuo Arbitražo teismo sprendimo priėmimo dienos. Skirtumas mažesnis arba toks pats kaip banko pavedimo mokesčio dydis nėra gražinamas.

4. Jei viena iš šalių nesumoka jai tenkančios arbitražo mokesčių ar išlaidų dalies, jos dalį gali sumokėti kita šalis.

5. Motyvuotu šalies prašymu Lietuvos arbitražo pirmininkas gali sumažinti mokėtinas arbitražo išlaidas ir/arba atidėti jų mokėjimą.

14 straipsnis. Arbitražo išlaidų nesumokėjimo pasekmės

1. Bylą Arbitražo teismui, Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas perduoda tik ieškovui tinkamai sumokėjus registravimo ir administravimo mokesčius (išskyrus atvejus, kaip mokesčių mokėjimas Lietuvos arbitražo teismo pirmininko nutartimi Reglamento 13 straipsnio 5 dalies pagrindu buvo atidėtas).

2. Jeigu ieškovas per Lietuvos arbitražo teismo pirmininko nurodytą terminą nesumoka arbitražo registravimo bei administravimo mokesčių, Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas gali priimti nutartį neperduoti ieškinio Arbitražo teismui.

3. Jeigu šalys per 5 darbo dienas nuo Lietuvos arbitražo teismo pirmininko nurodymo nesumoka kompensavimo mokesčio, Arbitražo teismas gali priimti nutartį palikti ieškinį (priešieškinį) nenagrinėtu. Priėmus nutartį palikti ieškinį nenagrinėtu šioje dalyje nustatytu pagrindu, šalių iki tol sumokėti arbitražiniai mokesčiai nėra gražinami.

4. Ieškovui pateikus motyvuotą prašymą ir Lietuvos arbitražo teismo pirmininkui nusprendus jį tenkinti, Lietuvos arbitražo teismo pirmininko nutartimi arbitražo administravimo mokesčio sumokėjimas gali būti atidėtas.

15 straipsnis. Arbitražo išlaidų perskaičiavimas

Bet kuriuo arbitražo proceso metu padidėjus ieškinio ar priešieškinio reikalavimams ar arbitražo išlaidoms, reikalavimą padidinusi šalis arba šalis, dėl kurios patiriamos papildomos išlaidos, Lietuvos arbitražo teismo pirmininko nurodymu ir nustatytu terminu privalo sumokėti papildomas sumas.

16 straipsnis. Arbitražo išlaidų grąžinimas ir priteisimas

1. Arbitražo administravimo mokestis ar jo dalis Lietuvos arbitražo teismo pirmininko nutartimi gali būti grąžinamas jį sumokėjusiai šaliai tokia tvarka:

1) grąžinami 100 procentų sumokėtos sumos, kai ieškovas atsisako ieškinio arba jį atsiima iki pranešimo apie gautą ieškinį atsakovui išsiuntimo dienos;

2) grąžinami 75 procentai sumokėtos sumos, kai ieškovas atsisako ieškinio arba jį atsiima iki Arbitražo teismo sudarymo dienos;

3) grąžinama nuo 20 iki 40 procentų sumokėtos sumos, kai arbitražinis nagrinėjimas nutraukiamas vienu iš Reglamento 63 straipsnio 2 dalyje išvardytų pagrindų;

4) grąžinama nuo 20 iki 40 procentų sumokėtos sumos, kai ieškinys paliekamas nenagrinėtu vienu iš Reglamento 63 straipsnio 4 dalyje išvardytų pagrindų;

2. Šio straipsnio 1 dalies 3 ir 4 punktuose nurodytais atvejais, tiksli grąžinama suma nustatoma Lietuvos arbitražo teismo pirmininko nutartimi, atsižvelgiant į arbitražo proceso stadiją, kurios metu buvo atsisakyta ieškinio ar jis buvo atsiimtas, Lietuvos arbitražo teismo ir Arbitražo teismo atliktus procesinius veiksmus ir kitus kriterijus, turinčius įtakos arbitražo administravimo mokesčio faktiniam panaudojimui;

3. Jei šio Reglamento nustatyta tvarka išnagrinėjus bylą iš esmės, nutraukus arbitražo bylą arba palikus ieškinį nenagrinėtu, lieka nepanaudotos pinigų sumos, šalių sumokėtos Lietuvos arbitražo teismui kaip kompensacinis mokestis, jų likutis grąžinamas sumokėjusiai šaliai ar šalims.

4. Šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, arbitražo mokesčiai priteisiami iš antrosios šalies, jeigu šalių susitarimas nenumato ko kita. Jeigu ieškinys patenkintas iš dalies, arbitražo mokesčiai paskirstomi šalims proporcingai patenkintų ir atmestų reikalavimų dydžiui. Šalims bylą baigus taikos sutartimi, arbitražo mokesčiai paskirstomi proporcingai patenkintų ir atmestų reikalavimų dydžiui, jeigu šalys taikos sutartyje neaptarė jų paskirstymo. Sprendimus dėl arbitražo mokesčio paskirstymo priima Arbitražo teismas.

5. Arbitražo administravimo mokestis nėra grąžinamas:

1) jei byla buvo nagrinėta supaprastinto arbitražo proceso tvarka;

- 2) Lietuvos apeliaciniam teismui ar Lietuvos Aukščiausiajam Teismui panaikinus Arbitražo teismo sprendimą;
- 3) Priėmus nutartį palikti ieškinį nenagrinėtu Reglamento 14 straipsnio 3 dalyje nustatytu pagrindu.
6. Šio straipsnio nuostatos *mutatis mutandis* taikomos ir priešieškiniui.

IV SKYRIUS PARENGIAMIEJI ARBITRAŽINIO NAGRINĖJIMO VEIKSMAI

17 straipsnis. Ieškinio pateikimas

1. Šalis inicijuoja arbitražo procesą pateikdama Lietuvos arbitražo teismui ieškinį bei sumokėdama registravimo mokestį bei arbitražo administravimo mokestį. Ieškinio registravimo Lietuvos arbitražo teisme diena laikoma arbitražo bylos iškėlimo diena.

2. Ieškinyje turi būti nurodyta:

1) šalių pavadinimai ar vardai ir pavardės, juridinių asmenų kodai ar asmens kodai, kontaktiniai duomenys (adresai, telefono, fakso numeriai, elektroninio pašto adresai);

2) ieškinio suma;

3) aplinkybės, kuriomis ieškovas grindžia savo reikalavimus (faktinis ieškinio pagrindas);

4) įrodymai, patvirtinantys ieškovo išdėstytas aplinkybes;

5) ieškovo reikalavimai (ieškinio dalykas);

6) nuoroda į arbitražinį susitarimą ir susitarimą, iš kurio ar dėl kurio kilo ginčas;

7) siūlomų arbitrų skaičius, arbitražo vieta ir kalba (jeigu tai nebuvo aptarta arbitražiniame susitarime), kandidatas (kandidatai), kurį (kuriuos) rekomenduoja skirti arbitrais ieškovas ir kandidato (kandidatų) į arbitrus adresas, telefonas, faksas ir elektroninio pašto adresas. Ieškovas turi teisę nurodyti, kad iš jo pusės arbitrą (arbitrus) savo nuožiūra paskirtų Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas, tokiu atveju atitinkamas arbitras atrenkamas iš Lietuvos arbitražo teismo rekomenduojamų arbitrų sąrašo.

8) jeigu ieškovas bylą ves per atstovą, ieškovo atstovo vardas, pavardė, adresas, telefonas, faksas ir elektroninio pašto adresas.

3. Prie ieškinio turi būti pridėta:

1) arbitražinis susitarimas ir (arba) sutartis, reguliuojanti santykius, dėl kurių kilo ginčas, arba jų tinkamai patvirtintos kopijos;

2) visi dokumentai ir kiti rašytiniai įrodymai, kuriais grindžiamas ieškinys;

3) rašytinis siūlomo kandidato (kandidatų) į arbitrus sutikimas būti arbitrų konkrečioje byloje (teikiamas tais atvejais, kai arbitru (arbitrais) siūlomi asmenys nėra įtraukti į Lietuvos arbitražo teismo rekomenduojamų arbitrų sąrašą);

4) įrodymai, kad sumokėti registravimo bei administravimo mokesčiai.

4. Lietuvos arbitražo teismo darbo kalbos yra lietuvių, anglų ir rusų. Ieškinys ir prie jo pridedami dokumentai, taip pat visi kiti su arbitražo procesu susiję dokumentai turi būti pateikiami Lietuvos arbitražo teismui ta kalba, kurią šalys yra pasirinkusios proceso kalba. Jeigu šalys arbitražinėje išlygoje ar atskiru susitarimu nėra susitarusios dėl proceso kalbos, ieškinys paduodamas ta Lietuvos arbitražo teismo darbo kalba, kuria buvo sudarytas susitarimas dėl kurio vykdymo kilo ginčas. Jeigu susitarimas dėl kurio vykdymo kilo ginčas buvo sudarytas kita nei Lietuvos arbitražo teismo kalbos kalba, ieškinys turi būti pateikiamas viena iš Lietuvos arbitražo teismo kalbų ieškovo pasirinkimu, tačiau įvertinus atsakovo galimybes suprasti tą kalbą. Šalims abipusiai pageidaujant arbitražinį nagrinėjimą vykdyti kita nei lietuvių, anglų ar rusų kalba, ši klausimą sprendžia Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas arba Arbitražo teismas (jei toks prašymas pateikiamas jį jau sudarius), atsižvelgdami į galimybes užtikrinti sklandų bylos nagrinėjimą šalių pasirinkta kalba. Ieškinio (bei kitų Arbitražo teismui proceso dalyvių teikiamų procesinių dokumentų) priedai Lietuvos arbitražo teismui gali būti pateikiami viena iš Lietuvos arbitražo teismo darbo kalbų, kuri nebūtinai turi sutapti su kalba, kuria yra paduotas ieškinys.

5. Arbitražo teismas turi teisę, vadovaudamasis proceso operatyvumo ir ekonomiškumo principais, nuspręsti dėl dokumentų vertimo į pagrindinę proceso kalbą ar kitą darbinę kalbą. Tokiu atveju dokumentų vertimą organizuoja Lietuvos arbitražo teismas. Išlaidos už dokumentų vertimą įtraukiamos į kompensacinį mokestį ir turi būti sumokamos šalies, pateikusios verčiamą dokumentą.

6. Jeigu ieškinys neatitinka šio straipsnio 2 dalies 1, 2, 6 punktuose ir 3 dalies 1, 3, 4 punktuose nustatytų reikalavimų ir (arba) nesumokėtas arba netinkamai sumokėtas registravimo ir (arba) arbitražo administravimo mokestis, Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas paskiria protingą terminą trūkumams pašalinti.

7. Per nustatytą terminą nepašalinus nustatytų trūkumų, susijusių su šio straipsnio 2 dalies 1, 2, 6, punktais ir 3 dalies 1, 3 ir 4 punktais Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas gali priimti nutartį neperduoti ieškinio Arbitražo teismui.

18 straipsnis. Pranešimas atsakovui apie gautą ieškinį

1. Lietuvos arbitražo teismui gavus 17 straipsnio 2 dalies 1, 2, 6, punktuose ir 3 dalies 1, 3 ir 4 punktuose nustatytus reikalavimus atitinkantį ieškinį šio Reglamento nustatyta tvarka, Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas arba jo pavedimu kitas Lietuvos arbitražo teismo darbuotojas siunčia atsakovui pranešimą apie gautą ieškinį ir Lietuvos arbitražo teismo pirmininko nutartį dėl arbitražo proceso inicijavimo, kurioje nurodomas terminas iki kada atsakovas turi informuoti Lietuvos arbitražo teismą apie ieškovo siūlomos arbitro kandidatūros tinkamumą (kai šalys iš

anksto buvo sutarusios, kad bylą nagrinės vienas arbitras) arba pasiūlyti arbitrą iš savo pusės (jei šalys iš anksto buvo sutarusios, kad bylą nagrinės trys ar daugiau arbitrų).

2. Jeigu atsakovas nesutinka su ieškovo siūloma arbitro kandidatūra (jeigu šalys raštu buvo susitarusios, kad bylą nagrinės vienas arbitras, arba atsakovas neprieštarauja ieškovo ieškinyje pateiktam siūlymui, kad bylą nagrinėtų vienas arbitras), kartu su atsakymu į Lietuvos arbitražo teismo pranešimą apie gautą ieškinį atsakovas privalo pateikti rašytinį siūlomo iš savo pusės kandidato į arbitrus sutikimą būti arbitru konkrečioje byloje. Rašytinis sutikimas nėra teikiamas, jei siūlomas arbitras yra įtrauktas į Lietuvos arbitražo teismo rekomenduojamų arbitrų sąrašą. Atsakovas turi teisę nurodyti, kad iš jo pusės arbitrą (arbitrus) savo nuožiūra paskirtų Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas iš Lietuvos arbitražo teismo rekomenduojamų arbitrų sąrašo.

3. Kai šalys raštu buvo susitarusios, kad bylą nagrinės trys arbitrai, arba atsakovas neprieštarauja ieškovo ieškinyje pateiktam siūlymui, kad bylą nagrinėtų trys arbitrai, kartu su atsakymu į Lietuvos arbitražo teismo pranešimą apie gautą ieškinį, atsakovas, privalo pateikti rašytinį siūlomo iš savo pusės kandidato į arbitrus sutikimą būti arbitru konkrečioje byloje. Rašytinis sutikimas nėra teikiamas jei siūlomas arbitras yra įtrauktas į Lietuvos arbitražo teismo rekomenduojamų arbitrų sąrašą. Atsakovas turi teisę nurodyti, kad iš jo pusės arbitrą (arbitrus) savo nuožiūra paskirtų Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas. Šiuo atveju arbitras parenkamas iš Lietuvos arbitražo teismo rekomenduojamų arbitrų sąrašo.

V SKYRIUS ARBITRAŽO TEISMO SUDARYMAS

19 straipsnis. Arbitrų skaičius

Šalys gali savo nuožiūra raštu susitarti dėl arbitrų skaičiaus. Arbitrų skaičius turi būti nelyginis. Arbitražo teismo, sudaryto iš lyginio arbitrų skaičiaus, priimtas Arbitražo teismo sprendimas dėl šios priežasties nelaikomas negaliojančiu. Jei šalys nenustato arbitrų skaičiaus skiriamas vienas arbitras.

20 straipsnis. Procedūrinės arbitrų skyrimo nuostatos

1. Šalių siūlomas kandidatas (kandidatai) į arbitrus prieš paskiriant jį arbitru Lietuvos arbitražo teismo pirmininkui arba jo pavedimu kitam Lietuvos arbitražo teismo darbuotojui privalo pateikti rašytinį sutikimą būti arbitru konkrečioje byloje, pasirašyti arbitro nešališkumo ir nepriklausomumo konkrečioje byloje deklaraciją. Po arbitro (arbitrų) paskyrimo Lietuvos arbitražo teismas bei paskirtas arbitras pasirašo arbitravimo paslaugų teikimo sutartį ir arbitrai (arbitrams) perduodama arbitražo byla.

2. Lietuvos arbitražo teismo pirmininkui paskyrus arbitrus, kai ginčą spręsti šalys raštu susitarė pavesti trijų arbitrų kolegijai, arbitrai ne vėliau kaip per 3 darbo dienas išsirenka arbitražo teismo pirmininką ir apie tai raštu informuoja Lietuvos arbitražo teismą. Jeigu arbitrai nustatytu terminu neišsirenka Arbitražo teismo pirmininko, Arbitražo teismo pirmininką paskiria Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas savo nuožiūra.

3. Arbitrą (arbitrus) nagrinėti arbitražo bylą skiria Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas nutartimi, vadovaudamasis šalių tarpusavio susitarimu grįstu teikimu arba šio Reglamento nustatytais atvejais savo iniciatyva, arbitrai (arbitrams) sutikus.

4. Jeigu šalių susitarimu grįstu teikimu pasirinktas kandidatas (kandidatai) į arbitrus nesutinka arbitruoti jam siūlomos bylos, Lietuvos arbitražo teismas informuoja apie tai šalis ir nustato terminą kitos kandidatūros suderinimui.

21 straipsnis. Arbitrų skyrimas

1. Šalys gali raštu susitarti dėl arbitro ar arbitrų skyrimo tvarkos, laikantis šio straipsnio 5 ir 6 dalių reikalavimų.

2. Arbitru gali būti paskirtas bet koks veiksnius fizinis asmuo, jeigu šalys nesutaria kitaip.

3. Jeigu šalys nesutaria kitaip, tai:

1) kai Arbitražo teismas sudaromas iš trijų arbitrų, kiekviena šalis teikia Lietuvos arbitražo teismui po vieną arbitro kandidatūrą, o, jų paskyrimo atveju, jie abu teikia Lietuvos arbitražo teismo pirmininkui trečio arbitro, Arbitražo teismo pirmininko, kandidatūrą;

2) kai Arbitražo teismas sudaromas iš vieno arbitro ir šalys per 10 dienų negali susitarti dėl jo kandidatūros, arbitrą bet kurios iš šalių prašymu ar savo iniciatyva paskiria Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas iš Lietuvos arbitražo teismo rekomenduojamų arbitrų sąrašo;

3) kai ieškovas, tais atvejais, kai Arbitražo teismas sudaromas iš trijų arbitrų, pareikšdamas ieškinį, nepateikia arbitro kandidatūros ir to nepadaro per 10 dienų nuo ieškinio pareiškimo dienos, arbitrą paskiria Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas iš Lietuvos arbitražo teismo rekomenduojamų arbitrų sąrašo;

4) kai atsakovas tais atvejais, kai Arbitražo teismas sudaromas iš trijų arbitrų, nepateikia arbitro kandidatūros per 10 dienų nuo pranešimo apie gautą ieškinį gavimo dienos, arbitrą paskiria Lietuvos arbitražo pirmininkas iš Lietuvos arbitražo teismo rekomenduojamų arbitrų sąrašo;

5) kai šalių teikti ir Lietuvos arbitražo teismo pirmininko paskirti bylą nagrinėti arbitrai per 10 dienų nuo jų paskyrimo nesutaria dėl trečio arbitro paskyrimo, šį arbitrą paskiria Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas iš Lietuvos arbitražo teismo rekomenduojamų arbitrų sąrašo;

4. Jeigu šalims susitarus dėl arbitrų skyrimo procedūros viena iš jų nesilaiko šio susitarimo, Arbitražo teismas sudaromas šio straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.

5. Kai arbitraže dalyvauja du ar daugiau ieškovų (procesinis bendrininkavimas), bendraieškiai, pareikšdami ieškinį arbitražo teismui, privalo pateikti rašytinį susitarimą dėl bendro arbitro paskyrimo. Jeigu pareikšdami ieškinį bendraieškiai arbitražo teismui nepateikė rašytinio susitarimo dėl bendro arbitro paskyrimo, šį susitarimą bendraieškiai turi pateikti Arbitražo teismui per 10 dienų nuo ieškinio Arbitražo teismui pareiškimo dienos. Jeigu per šį terminą

bendraiškiai arbitro nepaskiria, arbitrą paskiria Lietuvos arbitražo pirmininkas iš Lietuvos arbitražo teismo rekomenduojamų arbitrų sąrašo per 10 dienų nuo minėto termino pabaigos.

6. Kai arbitraže dalyvauja du ar daugiau atsakovų (procesinis bendrininkavimas), bendraatsakoviai turi pateikti rašytinį susitarimą paskirti bendrą arbitrą. Rašytinis susitarimas turi būti pateiktas arbitražo teismui per 10 dienų nuo ieškovo ar bendraieškių prašymo paskirti arbitrą gavimo dienos. Jeigu per šį terminą bendraatsakoviai nepaskiria arbitro, arbitrą paskiria Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas iš Lietuvos arbitražo teismo rekomenduojamų arbitrų sąrašo per 10 dienų nuo minėto termino pabaigos.

7. Šalys teikdamos arbitrų kandidatūras bei Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas, nutartimi skirdamas arbitrą (arbitrus), turi atsižvelgti į ginčo esmę, šalių susitarimu arbitrai nustatytus reikalavimus, taip pat į aplinkybes, užtikrinančias arbitro (arbitrų) nepriklausomumą ir nešališkumą.

8. Šalis, teikianti arbitro kandidatūrą, turi apie tai pranešti Lietuvos arbitražo teismui nurodydama kandidato vardą, pavardę, adresą, telefono ir fakso numerius, elektroninio pašto adresą ir pilietybę. Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas, paskyręs arbitrą, turi nedelsdamas apie tai pranešti šalims, nurodydamas arbitro vardą, pavardę bei kvalifikaciją, jei arbitražinėje išlygoje buvo nustatyti reikalavimai arbitro kvalifikacijai.

9. Lietuvos arbitražo teismas šio straipsnio 3 dalies 2, 3, 4 ir 5 punktuose numatytais atvejais turi paskirti arbitrą kaip įmanoma greičiau.

10. Lietuvos arbitražo teismo pirmininko priimti sprendimai, priskirti jo kompetencijai šiame straipsnyje numatytais atvejais, yra galutiniai ir neskundžiami.

11. Tais atvejais, kai šalis teikia Lietuvos arbitražo teismui arbitro (arbitrų), kurie nėra įrašyti į Lietuvos arbitražo teismo rekomenduojamų arbitrų sąrašą, kandidatūras, kartu su informacija apie siūlomą kandidatą (kandidatus), privalu pateikti rašytinį kandidato (kandidatų) sutikimą būti arbitru konkrečioje byloje.

22 straipsnis. Arbitražo teismo funkcionavimo pradžia

1. Arbitražo teismas laikomas sudarytu, kai Lietuvos arbitražo teismo pirmininko nutartimi (nutartimis) paskiriami visi šalių susitarime nurodyti arbitrai.

2. Priėmus nutartį dėl Arbitražo teismo sudarymo, Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas nedelsiant perduoda sudarytam Arbitražo teismui iš ieškovo gautą ieškinį, atsakovo pateiktus dokumentus bei kitą bylos medžiagą.

3. Gavęs bylos medžiagą Arbitražo teismas nutartimi, esant poreikiui, ieškovui skiria terminą ieškinio trūkumams šalinti arba išsprendžia ieškinio priėmimo klausimą ir vykdo tolimesnį arbitražo bylos nagrinėjimą.

4. Arbitražo teismo nustatytu terminu ieškovui nepašalinus identifikuotų ieškinio trūkumų, Arbitražo teismas priima nutartį atsisakyti priimti ieškinį. Šios nutarties priėmimas neužkerta kelio ieškovui pakartotinai teikti ieškinį.

23 straipsnis. Arbitrų nešališkumo ir nepriklausomumo užtikrinimas

1. Asmuo, paskirtas arbitru, privalo būti nešališkas ir nepriklausomas bei neatstovauti jo kandidatūrą pateikusiai šaliai.
2. Kiekvienas šio Reglamento nustatyta tvarka paskirtas arbitras prieš nagrinėdamas bylą pasirašo deklaraciją dėl jo nešališkumo ir nepriklausomumo konkrečioje byloje.
3. Asmuo, į kurį Lietuvos arbitražo teismas kreipiasi dėl galimo jo skyrimo arbitru, turi ne vėliau kaip per 5 dienas raštu pranešti Lietuvos arbitražo teismui apie visas aplinkybes, galinčias kelti pagrįstų abejonių dėl jo nepriklausomumo ar nešališkumo. Pranešti apie šių aplinkybių buvimą arbitras privalo ir po paskyrimo ar arbitražinio nagrinėjimo metu, jeigu to nepadarė anksčiau arba jeigu aplinkybės atsirado po paskyrimo ar arbitražinio nagrinėjimo metu. Iš arbitro gautą pranešimą apie aplinkybes, galinčias kelti pagrįstų abejonių dėl jo nepriklausomumo ar nešališkumo, Lietuvos arbitražo teismas nedelsiant persiunčia abiem šalims.

24 straipsnis. Arbitro nušalinimo pagrindai

1. Apie nušalinimą arbitrai gali būti pareikšta tik tada, kai yra bent viena iš šių aplinkybių, keliančių abejonių dėl jo nepriklausomumo ar nešališkumo:
  - 1) arbitras yra susijęs pavaldumo ryšiais ar kitaip nuo vienos šalies yra priklausomas;
  - 2) yra vienos šalies giminaitis;
  - 3) yra tiesiogiai ar netiesiogiai suinteresuotas bylos baigtimi vienos iš šalių naudai;
  - 4) yra kitokių aplinkybių, kurios kelia abejonių jo nešališkumu.
2. Apie nušalinimą arbitrai taip pat gali būti pareiškiami, jei paaiškėja, kad jis neturi šalių susitarime numatytos kvalifikacijos.
3. Apie nušalinimą arbitrai, kurio kandidatūrą teikė pati šalis arba kartu su kita šalimi, gali būti pareikšta tik dėl aplinkybių, kurias ji sužinojo po jo paskyrimo.

25 straipsnis. Arbitro nušalinimo tvarka

1. Jeigu šalys raštu nesutarė kitaip, šalis, norinti pareikšti arbitrai nušalinimą, turi per 5 dienas nuo to momento, kai sužinojo apie Arbitražo teismo sudarymą arba apie aplinkybes, nurodytas šio Reglamento 24 straipsnio 1 ir 2 dalyse, pranešti raštu Arbitražo teismui nušalinimo motyvus. Jei arbitras, kuriam pareikšta apie nušalinimą, nenusišalina pats, nušalinimo klausimą sprendžia likę Arbitražo teismo arbitrai. Kai Arbitražo teismą sudaro vienas arbitras, ir jis nenusišalina pats, arba kai nušalinimas pareikštas visiems Arbitražo teismo arbitrams arba kai likę arbitrai per

5 dienas nepriima nutarties dėl arbitro nusišalinimo (nušalinimo), arbitro (arbitrų) nušalinimo klausimą išsprendžia Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas priimdamas nutartį dėl arbitro (arbitrų) nušalinimo.

2. Gavus prašymą dėl arbitro nušalinimo, Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas arba jo pavedimu kitas Lietuvos arbitražo teismo darbuotojas persiunčia jį proceso dalyviams ir Arbitražo teismui bei nustato terminą iki kada galima pateikti nuomonę dėl pareikšto nušalinimo. Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas priima sprendimą dėl pareikšto nušalinimo arbitrai priimdamas nutartį, kuri yra galutinė ir neskundžiama.

3. Arbitro nusišalinimo ar nušalinimo nuo bylos nagrinėjimo klausimas išsprendžiamas nusišalinančio arbitro, kitų sudaryto Arbitražo teismo arbitrų arba Lietuvos arbitražo teismo pirmininko nutartimi.

4. Jeigu yra požymių, kad šalis piktnaudžiauja jai suteiktomis procesinėmis teisėmis ir teikia daugiau nei 2 nušalinimus tam pačiam arbitrai toje pačioje byloje, Lietuvos arbitražo teismo pirmininko nutartimi toks prašymas dėl arbitro nušalinimo gali būti nepriimamas.

26 straipsnis. Arbitro įgaliojimų nutraukimas

1. Arbitras, *de jure* arba *de facto* negalintis atlikti savo funkcijų arba vilkinantis jų atlikimą be pateisinamų priežasčių, privalo atsistatydinti. Arbitro įgaliojimai pasibaigia jam atsistatydinus arba šalims susitarus dėl jo atstatydinimo. Kai arbitras nevykdo savo pareigos atsistatydinti arba kai šalys nesusitaria dėl jo atstatydinimo, bet kuri šalis gali kreiptis į Lietuvos arbitražo teismo pirmininką dėl atitinkamo klausimo išsprendimo. Šiuo atveju Lietuvos arbitražo teismo pirmininko sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

2. Arbitro įgaliojimų nutraukimas nereiškia, kad pripažįstamas bet kuris iš šiame arba 24 straipsnyje nustatytų pagrindų.

27 straipsnis. Kito arbitro paskyrimas

1. Kai arbitro įgaliojimai pasibaigia pagal šio Reglamento 23 ar 24 straipsnį arba kai arbitras pats atsistatydina dėl kitų priežasčių, taip pat kai arbitro įgaliojimai pasibaigia kitais pagrindais, kitas arbitras skiriamas tokia pat tvarka, kokia buvo paskirtas arbitras, kurio įgaliojimai pasibaigė (nebent šalys raštu susitartų dėl kitos arbitro skyrimo tvarkos).

2. Paskyrus kitą arbitrą, jeigu šalys nesusitaria kitaip, arbitras, tuo atveju jei bylą nagrinėja vienas arbitras, savo nuožiūra sprendžia bylos nagrinėjimo nuo pradžių poreikį, o jeigu bylą nagrinėja daugiau nei vienas arbitras, arbitražinis nagrinėjimas visais atvejais tęsiamas toliau.

VI SKYRIUS. ARBITRAŽINIS NAGRINĖJIMAS

28 straipsnis. Arbitražinio nagrinėjimo pradžia

Jeigu šalys nesusitaria kitaip, laikoma, kad arbitražinis nagrinėjimas pradėtas tą dieną, kurią Lietuvos arbitražo teismas perdavė Arbitražo teismui bylos medžiagą.

29 straipsnis. Atsiliepimas į ieškinį

1. Pradėjus arbitražinį nagrinėjimą, Arbitražo teismas, jeigu šalys nesusitaria kitaip, nustato terminą atsakovui pateikti atsiliepimą į ieškinį, kuriame turi būti nurodytos aplinkybės ir įrodymai, kuriais jis grindžia savo nesutikimą su ieškiniu.

2. Atsiliepimas į ieškinį siunčiamas Arbitražo teismui per Lietuvos arbitražo teismą.

3. Atsiliepime į ieškinį turi būti nurodyta:

1) sutinkama ar ne su pareikštu ieškiniu;

2) nesutikimo motyvai;

3) įrodymai, kuriais yra grindžiami nesutikimo motyvai;

4) jeigu atsakovas bylą ves per atstovą, ieškovo atstovo vardas, pavardė, adresas, telefonas, faksas ir elektroninio pašto adresas;

4. Prie atsiliepimo į ieškinį turi būti pridėti visi dokumentai ir kiti rašytiniai įrodymai, kuriais atsakovas remiasi grinddamas savo poziciją, ir nurodyti kiti susiję įrodymai.

5. Atsiliepimas į ieškinį ir prie jo pridedami dokumentai turi būti pateikiami Arbitražo teismui ta kalba, kuria yra vykdomas arbitražo procesas.

6. Arbitražo teismas turi teisę vėliau atsisakyti priimti įrodymus ir motyvus, kurie galėjo būti pateikti atsiliepime į ieškinį, jeigu mano, kad vėlesnis jų pateikimas užvilkins sprendimo priėmimą byloje.

7. Maksimalus terminas atsiliepimui į ieškinį pateikti yra 14 kalendorinių dienų. Terminas gali būti pratęstas motyvuotu atsakovo prašymu Arbitražo teismo nutartimi.

8. Jeigu atsakovas be pateisinamos priežasties per nustatytą terminą nepateikia atsiliepimo į ieškinį, tai neužkerta kelio tolesniam bylos nagrinėjimui arbitražu. Atsiliepimo į ieškinį nepateikimas nelaikomas ieškinio pripažinimu.

30 straipsnis. Priešieškinis

1. Atsakovas turi teisę kartu su atsiliepimu į ieškinį arba vietoj jo pareikšti ieškovui priešieškinį, kad jis būtų išnagrinėtas kartu su pradiniu ieškiniu. Vėlesnis priešieškinio priėmimas yra galimas tik tuo atveju, jeigu tokio priėmimo būtinumas iškilo vėliau arba jeigu yra gautas priešingos šalies sutikimas, arba jeigu Arbitražo teismas mano, kad tai neužvilkins bylos nagrinėjimo.

2. Arbitražo teismas priima priešieškinį, jeigu:

1) priešpriešiniu reikalavimu siekiama įskaityti pradinio ieškinio reikalavimą;

2) patenkinus priešieškinį, bus visiškai ar iš dalies nebegalima patenkinti pradinio ieškinio;

3) tarp priešieškinio ir pradinio ieškinio yra tarpusavio ryšys, ir juos kartu nagrinėjant bus galima greičiau ir teisingai išnagrinėti ginčus.

3. Reglamento nuostatos dėl ieškinio *mutatis mutandis* taikomos ir priešieškiniui.

31 straipsnis. Ieškinio ir atsiliepimo į ieškinį pakeitimai

1. Jeigu šalys nesutaria kitaip, kiekviena šalis arbitražo proceso metu gali pakeisti ar papildyti savo ieškininius reikalavimus ar prieštaravimus dėl ieškinio, išskyrus atvejus, kai Arbitražo teismas pripažįsta, jog netikslinga leisti padaryti tokius pakeitimus ar pataisymus dėl nepagrįstai pavėluoto jų pateikimo.

2. Padidėjus ieškinio ar priešieškinio reikalavimams, reikalavimą pakeitusi šalis privalo sumokėti papildomus arbitražo mokesčius, apskaičiuotus šiame Reglamente nustatyta tvarka.

3. Sumažėjus ieškinio ar priešieškinio reikalavimams, sumokėtas arbitražo administravimo mokestis nemažinamas.

32 straipsnis. Teisė priimti sprendimą dėl kompetencijos nagrinėti ginčą

1. Arbitražo teismas turi teisę pats priimti sprendimą dėl savo kompetencijos nagrinėti ginčą, įskaitant atvejus, kai kyla abejonų dėl arbitražinio susitarimo buvimo arba jo galiojimo. Šiuo tikslu arbitražinė išlyga, kuri yra sutarties dalis, turi būti vertinama kaip atskiras susitarimas, nepriklausantis nuo kitų sutarties sąlygų. Arbitražo teismo sprendimas dėl sutarties pripažinimo negaliojančia savaimė nereiškia arbitražinės išlygos pripažinimo negaliojančia.

2. Šalies pareiškimas, kad Arbitražo teismas yra nekompetentingas spręsti ginčą, turi būti padarytas ne vėliau negu pareiškiamas prieštaravimas dėl ieškinio. Šalies dalyvavimas skiriant arbitraž neatima iš jos teisės padaryti šį pareiškimą. Pareiškimas, kad Arbitražo teismas yra nekompetentingas spręsti ginčą, turi būti padarytas iš karto, kai arbitražinio nagrinėjimo metu iškeliamas klausimas, kuris, šalies nuomone, nepriskirtas Arbitražo teismo kompetencijai. Arbitražo teismas gali šioje dalyje numatytą pareiškimą priimti ir vėliau, jeigu pripažins, kad delsimas jį padaryti pateisinamas.

3. Dėl šio straipsnio 2 dalyje nurodyto pareiškimo Arbitražo teismas gali priimti dalinį sprendimą arba išspręsti šį klausimą galutiniu Arbitražo teismo sprendimu.

VII SKYRIUS ARBITRAŽINIO NAGRINĖJIMO PROCESAS

33 straipsnis. Bendrosios arbitražinio nagrinėjimo nuostatos

1. Ginčo šalių procesinės teisės Arbitražo teisme yra lygios. Kiekvienai iš jų turi būti sudarytos vienodos galimybės pagrįsti savo reikalavimus ar prieštaravimus.

2. Nepažeisdamos įstatymų, reglamentuojančių arbitražo procedūras imperatyvių nuostatų, ginčo šalys gali susitarti dėl tvarkos, kuria bus nagrinėjami jų ginčai arbitraže.

3. Kai nėra šalių susitarimo dėl ginčų nagrinėjimo tvarkos, Arbitražo teismas, laikydamasis šio Reglamento ir įstatymų, reglamentuojančių arbitražo procedūras, nuostatų, gali ginčą nagrinėti tokia tvarka, kokią laiko tinkama.

4. Jeigu Arbitražo teismą sudaro trys ar daugiau arbitrų, pirmininkaujantis arbitras gali spręsti procesinius arbitražinio nagrinėjimo klausimus, jeigu šalys raštu nesutaria kitaip.

34 straipsnis. Arbitražinio nagrinėjimo vieta

1. Šalys gali susitarti dėl arbitražinio nagrinėjimo vietos. Šalims nesusitarus kitaip, arbitražinio nagrinėjimo vieta laikoma vieta, kurią nustato Arbitražo teismas, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes ir patogumą šalims bei Arbitražo teismui.

2. Arbitražo teismas gali, jeigu šalys raštu nesusitarė kitaip, susirinkti bet kurioje vietoje, kurią mano esant tinkama konsultuotis arbitrams, kurioje galima išklausti liudytojus, ekspertus ar šalis, apžiūrėti dokumentus, prekes ar kitokį turtą.

35 straipsnis. Arbitražinio nagrinėjimo kalba

1. Jeigu šalys raštu nesusitaria kitaip, arbitražinis nagrinėjimas vyksta kalba, kuria buvo sudarytas susitarimas iš kurio kilo ginčas, jei ta kalba yra lietuvių, anglų ar rusų. Kita kalba arbitražinis nagrinėjimas gali būti vykdomas tik Arbitražo teismo ar Lietuvos arbitražo teismo pirmininko nutartimi (jei Arbitražo teismas dar nėra sudarytas), įsitikinus, kad Lietuvos arbitražo teismas galės užtikrinti sklandų proceso administravimą.

2. Arbitražinio nagrinėjimo kalba pateikiami Arbitražo teismui ir Lietuvos arbitražo teismui visi rašytiniai šalių dokumentai, vyksta arbitražinis nagrinėjimas, surašomos Arbitražo teismo ir Lietuvos arbitražo teismo pirmininko nutartys arba kiti Arbitražo teismo ir Lietuvos arbitražo teismo priimti dokumentai, jeigu šalių susitarime ar Arbitražo teismo nutartyje nenustatyta kitaip.

3. Arbitražo teismas bet kada arbitražinio nagrinėjimo metu gali nustatyti kitą arbitražinio nagrinėjimo kalbą, jeigu dėl to nebus pažeista šalių teisė būti išklaustytioms.

36 straipsnis. Arbitražinio nagrinėjimo forma

1. Jeigu šalys nesusitarė kitaip, ginčai pagal šį Reglamentą nagrinėjami rašytine tvarka, t.y. tik pagal šalių pateiktus dokumentus ir kitus rašytinius įrodymus, išskyrus atvejus, kai Arbitražo teismas, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes, nusprendžia arba bent viena iš šalių reikalauja bylą nagrinėti žodinio proceso tvarka, ir toks reikalavimas yra pareikštas ne vėliau kaip iki atsiliepimo

į ieškinį pateikimo termino paskutinės dienos. Vėlesnis žodinio proceso reikalavimas gali būti tenkinamas tik Arbitražo teismo nuožiūra.

2. Jeigu priimamas sprendimas bylą nagrinėti žodinio proceso tvarka, apie visus Arbitražo teismo posėdžius šalims turi būti pranešta iš anksto per protingą terminą.

3. Visi įrodymai, dokumentai ar kita informacija, kuriuos viena šalis pateikia Arbitražo teismui, turi būti perduoti kitai šaliai. Šalims taip pat turi būti perduoti įrodymai, dokumentai ar kita informacija, kuriuos gavo Arbitražo teismas.

37 straipsnis. Įrodymai

1. Jeigu šalys nesutarė kitaip ar kitaip nereikalaujama pagal ginčui taikytiną teisę, kiekviena šalis turi įrodyti aplinkybes, kuriomis grindžia savo reikalavimus ir atsikirtimus.

2. Jeigu pateiktų įrodymų neužtenka, Arbitražo teismas gali bet kuriuo arbitražo proceso metu pareikalauti šalių pateikti papildomus dokumentus ar kitus įrodymus per Arbitražo teismo nustatytą terminą.

3. Arbitražo teismui šalių suteikti įgaliojimai apima jo teisę nustatyti bet kokių įrodymų leistinumą, ryšį su byla, pakankumą, svarbumą ir svarumą.

4. Arbitražo teismas turi teisę kreiptis į Vilniaus apygardos teismą ir prašyti padėti gauti įrodymus.

5. Arbitražo teismas turi teisę atsisakyti priimti įrodymus, kurie arbitražinio nagrinėjimo metu galėjo būti pateikti anksčiau ir kurių pateikimas vilkins arbitražinį nagrinėjimą.

6. Jeigu šalys nesusitaria kitaip, jokie įrodymai Arbitražo teismui nėra privalomi.

7. Jeigu šalys nesusitaria dėl arbitražiniam nagrinėjimui taikytinų įrodinėjimo taisyklių, jas nustato Arbitražo teismas. Iki arbitražiniam nagrinėjimui taikytinų įrodinėjimo taisyklių nustatymo įrodymams rinkti ir įrodinėjimo pareigai paskirstyti taikomos šio Reglamento ir įstatymų reglamentuojančių arbitražo procedūras įstatymo nuostatos.

8. Jeigu šalis nepateikia Arbitražo teismui prašomų įrodymų, Arbitražo teismas gali priimti sprendimą remdamasis turimais įrodymais ar išimtiniais atvejais įrodymo nepateikimo faktą vertinti šio įrodymo nepateikusiai šaliai nenaudai.

9. Arbitražo teismas turi teisę nustatyti bet kokių įrodymų leistinumą.

38 straipsnis. Ekspertas

1. Arbitražo teismas šalies (šalių) prašymu paskirti vieną ar kelis ekspertus, kad raštu pateiktų išvadas konkrečiais Arbitražo teismo iškeltais klausimais.

2. Arbitražo teismas gali reikalauti, kad šalis pateiktų ekspertui bet kokią su byla susijusią informaciją, pristatytų arba sudarytų sąlygas apžiūrėti su byla susijusius dokumentus, prekes ar kitą turta.

3. Jeigu šalys nesusitarė kitaip ir kuri nors šalis reikalauja arba taip nusprendžia Arbitražo teismas, byla nagrinėjant žodinio proceso tvarka, posėdyje privalo dalyvauti ekspertas ir pateikti savo išvadas bei atsakyti į šalių ar Arbitražo teismo jam pateiktus klausimus.

4. Eksperto išvada Arbitražo teismui neprivaloma ir įvertinama pagal vidinį arbitro (arbitrų) įsitikinimą, pagrįstą visapusišku, išsamiu ir objektyviu byloje esančių įrodymų ištyrimu.

5. Išlaidos eksperto paslaugų apmokėjimui įtraukiamos į kompensavimo mokestį. Šias išlaidas privalo kompensuoti šalis, kurios iniciatyva buvo skiriamas ekspertas (ekspertai).

39 straipsnis. Liudytojai

1. Šalis turi teisę prašyti Arbitražo teismo apklausti liudytojus.

2. Arbitražo teismas nustato liudytojų apklausos laiką, vietą ir būdą.

3. Šalis, kviečianti liudytojus, privalo raštu informuoti Arbitražo teismą ir kitą šalį apie kviečiamo liudytojo vardą, pavardę, gyvenamosios ar darbo vietos adresą, galimai žinomas aplinkybes, dėl kurių jis kviečiamas duoti parodymus, ir kalbą, kuria liudytojas duos parodymus.

4. Nagrinėjant bylą žodinio proceso tvarka šalis, kviečianti liudytoją, privalo ne vėliau kaip likus 15 dienų iki posėdžio dienos informuoti Arbitražo teismą apie ketinamus kviesti apklausai liudytojus.

5. Liudytojų parodymai taip pat gali būti išdėstyti raštu ir pasirašyti. Arbitražo teismui nusprendus liudytojus apklausti raštu, Arbitražo teismas kreipiasi raštu į liudytojus ir nurodo terminą iki kada privalo atsakyti į užduotus klausimus. Duodamas parodymus raštu, liudytojas taip pat privalo pateikti pasirašytą Lietuvos arbitražo teismo parengtos formos sąžiningumo deklaraciją. Siekiant užtikrinti liudytojo asmens tapatumą, rašytiniai liudytojo parodymai turi būti duodami Lietuvos arbitražo teismo pirmininko akivaizdoje ir jo patvirtinami. Taip pat rašytiniai parodymai gali būti duodami notaro akivaizdoje ir notaro tvirtinami. Užsienio šalyse reziduojančių liudytojų rašytiniai parodymai priimami jei liudytojo parašas yra patvirtintas apostile, vadovaujantis 1961 m. spalio 5 d. Hagos konvencija dėl užsienio valstybėse išduotų dokumentų legalizavimo panaikinimo.

6. Jeigu kviečiami liudytojai neatvyksta ar atvykę atsisako duoti parodymus, arba nustatytu terminu raštu neišdėsto savo parodymų, Arbitražo teismas gali prašančiai apklausti liudytojus šaliai leisti per Arbitražo teismo nustatytą terminą kreiptis į Vilniaus apygardos teismą su prašymu apklausti liudytojus Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso ir šio Reglamento nustatyta tvarka. Liudytojų apklausos teisme laikotarpiu Arbitražo teismas gali sustabdyti arbitražinį nagrinėjimą ar jį atidėti.

40 straipsnis. Teisės į prieštaravimą atsisakymas

1. Jeigu ginčo šalis, žinodama, kad yra pažeista jos teisė, vis tiek dalyvauja arbitražinio nagrinėjimo procese ir per protingą laiką nepareiškia savo nesutikimo dėl tokio pažeidimo, laikoma, kad šalis atsisako savo teisės į prieštaravimą.
2. Šio straipsnio 1 dalyje nustatyta taisyklė taip pat taikoma reikalavimams dėl arbitražinio susitarimo pripažinimo negaliojančiu, dėl jo panaikinimo, dėl Arbitražo teismo sprendimo pripažinimo ir vykdymo.

41 straipsnis. Šalies nedalyvavimas

Jeigu šalys nesusitarė kitaip, kai šalis be pateisinamos priežasties nepateikia privalomo procesinio dokumento ar nedalyvauja Arbitražo teismo posėdyje, Arbitražo teismas turi teisę tęsti arbitražinį nagrinėjimą ir priimti Arbitražo teismo sprendimą pagal byloje esančius įrodymus arba priimti šio Reglamento 63 straipsnio 2 ir 4 dalyse nurodytas nutartis.

42 straipsnis. Arbitražo bylų sujungimas

Arbitražo bylos gali būti sujungtos šalių susitarimu, jei jos vyksta tarp tų pačių šalių ir jas nagrinėja tos pačios sudėties Arbitražo teismas.

43 straipsnis. Arbitražo teismo posėdis

1. Bylą nagrinėjant žodinio proceso tvarka, Arbitražo teismas iš anksto praneša šalims apie posėdžio datą, laiką ir vietą.
2. Jei šalis, kuriai tinkamai pranešta apie Arbitražo teismo posėdžio datą, laiką ir vietą, neatvyksta į posėdį, Arbitražo teismas turi teisę bylą nagrinėti nedalyvaujant tokiai šaliai.
3. Arbitražo byla nagrinėjama uždareme Arbitražo teismo posėdyje. Arbitražo teismo iniciatyva arba bet kurios iš šalių prašymu Arbitražo teismo posėdyje gali dalyvauti su bylos nagrinėjimu susiję asmenys (liudytojai, ekspertai, vertėjai). Kiti asmenys gali dalyvauti Arbitražo teismo posėdyje tik esant Arbitražo teismo ir šalių sutikimui.
4. Kiekviename Arbitražo teismo posėdyje daromas garso įrašas. Bet kurios iš šalių prašymu Arbitražo teismo posėdis gali būti protokoluojamas. Išlaidas, susijusias su Arbitražo teismo posėdžio protokolo rašymu, apmoka šalis, kurios prašymu protokolas rašomas.

VIII SKYRIUS LAIKINOSIOS APSAUGOS PRIEMONĖS

44 straipsnis. Laikinosios apsaugos priemonės

1. Jeigu šalys nesusitarė kitaip, bet kurios iš šalių prašymu Arbitražo teismas gali nutartimi taikyti laikinąsias apsaugos priemones, kurių tikslas – užtikrinti, kad šalies reikalavimai bus

įvykdyti, taip pat užtikrinti įrodymus. Arbitražo teismas manydamas, kad yra tikslinga, gali apie prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo informuoti kitą šalį.

2. Laikinosios apsaugos priemonės gali būti:

- 1) draudimas šaliai dalyvauti tam tikruose sandoriuose ar atlikti tam tikrus veiksmus;
- 2) šalies įpareigojimas saugoti su arbitražiniu nagrinėjimu susijusį turtą, pateikti piniginį užstatą, banko ar draudimo garantiją;
- 3) šalies įpareigojimas užtikrinti įrodymus, kurie gali būti reikšmingi arbitražiniam nagrinėjimui.

3. Šalis, prašanti Arbitražo teismo taikyti šio straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytas laikinasias apsaugos priemones, turi įrodyti, kad:

- 1) jos ieškinio reikalavimai yra tikėtinais pagrįsti; šio tikėtinumo nustatymas nelemia Arbitražo teismo teisės vėliau arbitražinio nagrinėjimo metu priimti kitokį sprendimą ar nutartį;
- 2) nesiėmus šių priemonių, Arbitražo teismo sprendimo įvykdymas gali iš esmės pasunkėti arba pasidaryti nebeįmanomas;
- 3) laikinosios apsaugos priemonės yra ekonomiškos ir proporcingos jų siekiamam tikslui.

4. Šalis, prašanti Arbitražo teismo taikyti šio straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodytas laikinasias apsaugos priemones, turi įrodyti, kad:

- 1) prašomi užtikrinti įrodymai gali būti reikšmingi bylai;
- 2) yra reali grėsmė, kad nesiėmus laikinųjų apsaugos priemonių prašomi užtikrinti įrodymai kitos šalies bus sunaikinti ar sugadinti taip, kad jų nebus galima panaudoti arbitražinio nagrinėjimo metu.

5. Arbitražo teismas gali įpareigoti šalį skubiai pranešti apie aplinkybių, kurių pagrindu buvo išspręstas klausimas dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, esminį pasikeitimą.

6. Arbitražo teismas privalo kuo operatyviau suteikti galimybę šaliai, dėl kurios yra priimta nutartis taikyti laikinasias apsaugos priemones, būti išklaustyti ir išnagrinėti šios šalies prieštaravimus dėl nutarties taikyti laikinasias apsaugos priemones priėmimo.

7. Laikinosios apsaugos priemonės skiriamos Arbitražo teismo ar laikinojo arbitro nutartimi, kuri galioja iki sprendimo arbitražo byloje priėmimo arba nutarčių palikti ieškinį nenagrinėtų arba nutraukti bylą priėmimo. Laikinosios apsaugos priemonės gali būti panaikintos ir atskira laikinojo arbitro ar Arbitražo teismo nutartimi.

45 straipsnis. Laikinių priemonių taikymas iki arbitražinio nagrinėjimo pradžios

1. Jeigu šalys nesutarė kitaip, laikinosios apsaugos priemonės gali būti taikomos ir iki arbitražinio nagrinėjimo pradžios tiek pateikus ieškinį, tiek jo dar nepateikus.

2. Šalis, pageidaujanti, kad laikinosios apsaugos priemonės būtų taikomos iki arbitražinio nagrinėjimo pradžios (padavus ieškinį arba dar jo nepadavus), teikia Lietuvos arbitražo teismui prašymą dėl laikinių apsaugos priemonių taikymo iki arbitražinio nagrinėjimo pradžios. Gavęs tokį prašymą, Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas, iš Lietuvos arbitražo teismo rekomenduojamų arbitrų sąrašo paskiria laikinąjį arbitrą, sprendiantį laikinių apsaugos priemonių taikymo klausimą. Paskirtas arbitras ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nutartimi išsprendžia laikinių apsaugos priemonių taikymo klausimą ir apie sprendimą per Lietuvos arbitražo teismą informuoja šalis. Laikinasis arbitras vykdo Arbitražo teismo funkcijas iki tol, kol bus paskirtas Arbitražo teismas bylai nagrinėti.

3. Ieškovo prašymu pritaikius laikinasias apsaugos priemones dar nepateikus ieškinio, ieškovas privalo pateikti ieškinį ne vėliau kaip per 14 kalendorinių dienų nuo pranešimo apie laikinių apsaugos priemonių taikymą gavimo dienos. Nustatytu terminu nepateikus ieškinio, Arbitražo teismo nutartimi laikinosios apsaugos priemonės panaikinamos.

4. Prašyme dėl laikinių apsaugos priemonių taikymo iki arbitražinio nagrinėjimo pradžios turi būti nurodyta:

1) šalių pavadinimai ar vardai ir pavardės, juridinių asmenų kodai ar asmens kodai, kontaktiniai duomenys (adresai, telefono, fakso numeriai, elektroninio pašto adresai);

2) reikalavimo dalykas;

3) esminės aplinkybės ir įrodymai, kuriais ieškovas grindžia savo reikalavimus;

4) informacija, nurodyta šio Reglamento 44 straipsnio 2, 3, 4 dalyse;

5) nuoroda į arbitražinį susitarimą ir susitarimą, iš kurio ar dėl kurio kilo ginčas;

6) jeigu ieškovas bylą ves per atstovą, ieškovo atstovo vardas, pavardė, adresas, telefonas, faksas ir elektroninio pašto adresas;

5. Prie prašymo dėl laikinių apsaugos priemonių taikymo iki arbitražinio nagrinėjimo pradžios turi būti pridėta:

1) arbitražinis susitarimas ir (arba) sutartis, reguliuojanti santykius, dėl kurių kilo ginčas, arba jų tinkamai patvirtintos kopijos;

2) esminiai dokumentai ir kiti rašytiniai įrodymai, kuriais ieškovas grindžia savo reikalavimų pagrįstumą;

3) įrodymai, kad sumokėti registravimo bei administravimo mokesčiai.

6. Prašymo dėl laikinųjų apsaugos priemonių skyrimo iki arbitražinio nagrinėjimo pradžios pagrindu arbitras skiriamas ir arbitražinis nagrinėjimas pradedamas tik šaliai tinkamai sumokėjus registravimo ir administravimo mokesčius, nustatytus šio Reglamento 1 priede.

7. Laikinių apsaugos priemonių taikymui iki arbitražinio nagrinėjimo pradžios reglamentavimui *mutatis mutandis* taikomos šio Reglamento normos reglamentuojančios laikinųjų apsaugos priemonių taikymą.

46 straipsnis. Laikinių apsaugos priemonių taikymas supaprastinto arbitražo proceso byloje

1. Šio Reglamento nustatyta tvarka laikinosios apsaugos priemonės ta pačia apimtimi taikomos ir supaprastinto arbitražo proceso byloje.

2. Laikinių apsaugos priemonių taikymo klausimą supaprastintame arbitražo procese sprendžia Lietuvos arbitražo teismo šio reglamento 66 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka paskirtas arbitras.

47 straipsnis. Nutarčių dėl laikinųjų apsaugos priemonių pakeitimas ir panaikinimas

Arbitražo teismas šalies prašymu, o išimtiniais atvejais – pranešęs visoms šalims, savo iniciatyva gali pakeisti ar panaikinti nutartį dėl laikinųjų apsaugos priemonių ar jos dalį.

48 straipsnis. Nuostolių, galimų dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo atlyginimo užtikrinimas

1. Arbitražo teismas, esant atsakovo prašymui, gali įpareigoti šalį, prašiusią taikyti laikinąsias apsaugos priemones, pateikti kitos šalies nuostolių, galinčių atsirasti dėl pritaikytų laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, atlyginimo užtikrinimą, kurio formą bei turinį apibrėžia Arbitražo teismas ar laikinasis arbitras.

2. Arbitražo teismo nustatytu terminu ieškovui nepateikus nustatytos formos bei turinio nuostolių užtikrinimo, Arbitražo teismas priima nutartį panaikinti pritaikytas laikinąsias apsaugos priemones.

49 straipsnis. Nuostolių, galimų dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo atlyginimas

1. Šalis, prašiusi taikyti laikinąsias apsaugos priemones, atsako už nuostolius, atsiradusius dėl šių priemonių taikymo, jeigu vėliau arbitražinio nagrinėjimo metu nustatoma, kad taikytos priemonės yra nepagrįstos.

2. Šalies prašymu Arbitražo teismas galutiniu sprendimu gali įpareigoti šalį, kurios prašymu buvo pritaikytos laikinosios apsaugos priemonės, atlyginti nuostolius, atsiradusius dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo.

50 straipsnis. Nutarčių dėl laikinųjų apsaugos priemonių vykdymas

1. Arbitražo teismo nutartis dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo yra vykdytinas dokumentas.
2. Jeigu nevykdoma Arbitražo teismo nutartis dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, Vilniaus apygardos teismas šalies prašymu Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka išduoda vykdomąjį raštą.

51 straipsnis. Laikinių apsaugos priemonių taikymas ir įrodymų užtikrinimas teismo nutartimi

1. Šalis turi teisę prašyti Vilniaus apygardos teismo taikyti laikinąsias apsaugos priemones ar užtikrinti įrodymus iki arbitražinio nagrinėjimo pradžios. Teismas šalies prašymu gali taikyti laikinąsias apsaugos priemones ar įrodymų užtikrinimą ir po arbitražinio nagrinėjimo pradžios. Atitinkamai kita šalis turi teisę Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka prašyti užtikrinti nuostolių, galimų dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo ar įrodymų užtikrinimo, atlyginimą.
2. Teismo atsisakymas taikyti laikinąsias apsaugos priemones ar užtikrinti įrodymus nėra kliūtis šaliai arbitražinio nagrinėjimo metu prašyti Arbitražo teismo taikyti laikinąsias apsaugos priemones ar užtikrinti įrodymus.

IX SKYRIUS ARBITRAŽO TEISMO SPRENDIMAI IR NUTARTYS

52 straipsnis. Taikoma teisė

1. Arbitražo teismas sprendžia ginčus vadovaudamasis šalių pasirinkta teise, taikytina ginčui. Nuoroda į taikytiną užsienio teisę reiškia nuorodą į atitinkamos valstybės vidaus materialinę teisę, o ne į tos valstybės tarptautinę privatinę teisę.
2. Nesant šalių susitarimo dėl taikytinos teisės, Arbitražo teismas taiko teisę, kuri Arbitražo teismo pagrįsta nuomone, yra taikytina konkrečiam ginčui spręsti, įskaitant prekybos papročius (*lex mercatoria*).
3. Principais *ex aequo et bono* (pagal teisingumą) arba *amiable compositeur* (draugiško tarpininkavimo) Arbitražo teismas vadovaujasi tik tada, kai šalys tiesiogiai įgalioja jį tai daryti.

53 straipsnis. Iš kelių arbitrų sudaryto Arbitražo teismo sprendimo priėmimas

1. Jeigu šalys nesusitarė kitaip, Arbitražo teismo sprendimas priimamas arbitrų balsų dauguma. Kai Arbitražo teismo sprendimui priimti nėra balsų daugumos arba arbitrų balsai pasiskirsto po lygiai, lemia Arbitražo teismo pirmininko balsas.

2. Neatsižvelgiant į šio straipsnio 1 dalies nuostatas, procedūrinius arbitražinio nagrinėjimo klausimus gali vienasmeniškai išspręsti Arbitražo teismo pirmininkas, jeigu šalys raštu nesutarė kitaip.

3. Tai, kad be pateisinamos priežasties arbitras vengia dalyvauti Arbitražo teismui nagrinėjant ginčą, neužkerta kelio likusiems Arbitražo teismo arbitrams priimti teisėtą sprendimą.

54 straipsnis. Arbitražo teismo sprendimo įsiteisėjimas ir vykdymas

1. Arbitražo teismo sprendimas įsiteisėja nuo priėmimo momento ir šalių turi būti vykdomas.

2. Arbitražo teismo sprendimas laikomas priimtu nuo Arbitražo teismo sprendime nurodytos datos.

3. Įsiteisėjus Arbitražo teismo sprendimui, tos pačios ginčo šalys netenka teisės pareikšti ieškinį dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu.

4. Įsiteisėjęs Arbitražo teismo sprendimas yra vykdomas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

55 straipsnis. Arbitražo teismo sprendimų rūšys

1. Arbitražo teismas dėl ginčo esmės gali priimti galutinį sprendimą, dalinį sprendimą, papildomą sprendimą.

2. Procesiniais klausimais Arbitražo teismas turi teisę priimti nutartis.

56 straipsnis. Galutinis Arbitražo teismo sprendimas

1. Galutiniu Arbitražo teismo sprendimu ginčas išsprendžiamas visiškai.

2. Arbitražo teismo galutinis sprendimas turi būti priimtas tokiais terminais:

1) bylą nagrinėjant rašytinio proceso tvarka – ne vėliau kaip per 30 dienų, nuo atsakovo atsiliepimo į ieškinį pateikimo termino paskutinės dienos, jei Arbitražo teismui pakanka šalių pateiktų įrodymų galutiniam sprendimui priimti; arba

2) kitais atvejais – ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo atsakovo atsiliepimo į ieškinį pateikimo termino paskutinės dienos.

3. Galutinio sprendimo priėmimo terminas gali būti pratęstas Lietuvos arbitražo teismo pirmininko nutartimi tik dėl svarbių ir nuo Arbitražo teismo tiesiogiai nepriklausančių aplinkybių.

4. Arbitražo teismo nutartimi sustabdžius bylos nagrinėjimą, terminas galutiniam Arbitražo teismo sprendimo priėmimui taip pat sustabdomas.

57 straipsnis. Dalinis Arbitražo teismo sprendimas

1. Daliniu Arbitražo teismo sprendimu išsprendžiama tik dalis ginčo.
2. Dalinis Arbitražo teismo sprendimas yra galutinis sprendimas tik dėl ginčo dalies, kuri išspręsta visiškai.
3. Dalinis Arbitražo teismo sprendimas gali būti priimamas:
  - 1) dėl Arbitražo teismo kompetencijos nagrinėti ginčą;
  - 2) dėl savarankiškų reikalavimų, kylančių iš materialinių teisinių santykių;
  - 3) kitais šalių ar Arbitražo teismo numatytais atvejais.

58 straipsnis. Papildomas Arbitražo teismo sprendimas. Arbitražo teismo sprendimo tikslinimas ir aiškinimas

1. Papildomu Arbitražo teismo sprendimu išsprendžiami reikalavimai, kurie buvo pareikšti arbitražinio nagrinėjimo metu, tačiau nebuvo išspręsti priimtu Arbitražo teismo sprendimu. Papildomu sprendimu taip pat gali būti tikslinamas ar aiškinamas Arbitražo teismo sprendimas, kai būtina:
  - 1) ištaisyti Arbitražo teismo sprendime rašybos, aritmetines ar kitas panašaus pobūdžio klaidas;
  - 2) išaiškinti Arbitražo teismo sprendimo rezoliucinę dalį ar jos punktą;
  - 3) išspręsti arbitražo išlaidų paskirstymo klausimą.
2. Papildomas Arbitražo teismo sprendimas gali būti priimamas Arbitražo teismo iniciatyva arba suinteresuotos šalies prašymu. Arbitražo teismas savo iniciatyva gali priimti papildomą sprendimą per 30 dienų nuo galutinio Arbitražo teismo sprendimo priėmimo. Prašymą priimti papildomą Arbitražo teismo sprendimą suinteresuota šalis turi teisę pateikti ne vėliau kaip per 30 dienų nuo Arbitražo teismo sprendimo gavimo dienos.
3. Papildomas Arbitražo teismo sprendimas turi būti priimtas per 30 dienų nuo suinteresuotos šalies prašymo priimti šį sprendimą gavimo. Papildomas sprendimas yra sudedamoji Arbitražo teismo sprendimo dalis ir jam taikomos šio Reglamento 59 straipsnio nuostatos.
4. Arbitražo teismas turi teisę pratęsti arba atnaujinti šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytus terminus.
5. Papildomu sprendimu negali būti keičiama Arbitražo teismo sprendimo esmė.

59 straipsnis. Arbitražo teismo sprendimo forma ir turinys

1. Arbitražo teismo sprendimas turi būti rašytinis ir pasirašytas arbitrų ar arbitro. Arbitražo teismo sprendimas yra teisėtas, kai jį pasirašo dauguma arbitrų, taip pat nurodomos kitų arbitrų nepasirašymo priežastys. Arbitras arba arbitrai, nesutinkantys su daugumos nuomone, turi teisę raštu išdėstyti savo atskirąją nuomonę, kuri pridedama prie Arbitražo teismo sprendimo. Šalys gali raštu susitarti, kad Arbitražo teismo pirmininkas gali pasirašyti sprendimą vienasmeniškai.

2. Arbitražo teismo sprendime turi būti nurodyta:

1) sprendimo priėmimo data ir vieta. Laikoma, kad Arbitražo teismo sprendimas priimtas tą dieną ir toje vietoje, kuri nurodyta Arbitražo teismo sprendime;

2) arbitro ar arbitrų vardai ir pavardės, ginčo šalys, jų gyvenamoji vieta ar buveinė, šalių atstovai;

3) motyvai, kuriais remiantis sprendimas priimtas, išskyrus atvejus, kai šalys susitaria, kad motyvacija nebūtina, arba Arbitražo teismo sprendimas yra priimtas šalių sutartomis sąlygomis pagal šio Reglamento 61 straipsnio 1 dalies 1 punktą;

4) Arbitražo teismo išvada, ar ieškinys tenkinamas visiškai ar iš dalies, kartu išdėstant patenkinto ieškinio turinį, ar atmetamas;

5) arbitražo mokesčių suma ir kitos arbitražo išlaidos ir jų paskirstymas tarp ginčo šalių.

3. Kiekvienai šaliai turi būti įteikta po vieną pasirašytą Arbitražo teismo sprendimo egzempliorių. Arbitražo teismo sprendimo įteikimas gali būti atidėtas, kol bus sumokėtos visos arbitražo išlaidos.

60 straipsnis. Arbitražo teismo nutartis

1. Procesiniais klausimais Arbitražo teismas priima nutartis.

2. Jeigu bylą nagrinėja trys ar daugiau arbitrų, Arbitražo teismo nutartis priimama arbitrų balsų dauguma, išskyrus nutartis procesiniais klausimais, kurias priima pirmininkaujantis arbitras, jeigu šalys raštu nesutarė kitaip.

3. Arbitražo teismo nutartyje turi būti nurodyta:

1) nutarties priėmimo data ir vieta;

2) arbitro ar arbitrų vardai ir pavardės;

3) šalys, jų gyvenamoji vieta ar buveinė;

4) klausimas, kuriuo priimama nutartis;

5) motyvai, kuriais vadovaudamasis Arbitražo teismas padarė išvadas, išskyrus atvejus, kai šalys susitaria, kad motyvacija nebūtina;

6) Arbitražo teismo išvada.

4. Esant svarbioms aplinkybėms, kurios lemia, kad arbitražinio nagrinėjimo tolesnis tęsimas yra netikslingas arba pernelyg apsunkintas, arbitražo teismas turi teisę sustabdyti bylos nagrinėjimą. Sustabdydamas bylos nagrinėjimą, arbitražo teismas priima motyvuotą nutartį, kurioje nurodo bylos nagrinėjimo sustabdymo priežastis ir terminą, kuris, jam pasibaigus neišnykus bylos nagrinėjimo sustabdymą lėmusioms aplinkybėms, gali būti arbitražo teismo nuožiūra pratęstas.

5. Arbitražo teismo nutartis įsiteisėja nuo priėmimo momento ir šalių turi būti vykdoma.

61 straipsnis. Taikus ginčo išsprendimas

1. Šalys turi teisę pabaigti arbitražo bylą taikiu susitarimu. Šalių prašymu Arbitražo teismas turi teisę:

1) Arbitražo teismo sprendimu patvirtinti šalių sudarytą taikos sutartį arba

2) priimti nutartį nutraukti arbitražo bylą.

2. Arbitražo teismo sprendimas, kuriuo patvirtinta šalių sudaryta taikos sutartis, yra galutinis Arbitražo teismo sprendimas.

3. Arbitražo teismas gali atsisakyti tvirtinti taikos sutartį, jeigu ji prieštarauja šalių pasirinktos ar taikomos teisės sistemos materialinės teisės normoms.

4. Sprendimas, priimtas šalių sutartomis sąlygomis, turi atitikti šio Reglamento 59 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatas, išskyrus tai, kad nereikalaujama nurodyti sprendimo motyvų, ir jame turi būti nurodyta, jog tai yra Arbitražo teismo sprendimas. Šis sprendimas turi tokią pat galią ir privalomas vykdyti kaip ir bet koks kitas Arbitražo teismo sprendimas, priimtas išspręsdus ginčą iš esmės.

62 straipsnis. Sprendimas dėl arbitražinio nagrinėjimo išlaidų (bylinėjimosi išlaidų)

1. Arbitražinio nagrinėjimo išlaidas sudaro:

1) arbitražo išlaidos, nurodytos šio Reglamento 12 straipsnio 1 dalyje;

2) šalių patirtos pagrįstos išlaidos.

2. Jeigu šalys nesusitarė kitaip, Arbitražo teismas, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes, šalių elgesį, Arbitražo teismo sprendime turi paskirstyti arbitražinio nagrinėjimo išlaidas šalims.

3. Kai byla baigiama bet kuriuo šiame Reglamente nurodytu pagrindu, Arbitražo teismas turi teisę savo iniciatyva išspręsti arbitražo išlaidų paskirstymo klausimą.

63 straipsnis. Arbitražinio nagrinėjimo pabaiga

1. Arbitražinis nagrinėjimas baigiamas galutiniu Arbitražo teismo sprendimu arba šio straipsnio 2 ir 4 dalyse nustatytais pagrindais priimta Arbitražo teismo nutartimi.

2. Arbitražo teismas priima nutartį nutraukti arbitražinį nagrinėjimą, kai:

1) byla negali būti nagrinėjama arbitraže;

2) yra įsiteisėjęs teismo sprendimas, priimtas dėl ginčo tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu;

3) yra įsiteisėjęs Arbitražo teismo sprendimas, priimtas dėl ginčo tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu;

4) ieškovas atsisakė ieškinio, nebent atsakovas prieštarauja dėl ieškinio atsisakymo ir Arbitražo teismas pripažįsta atsakovo teisinį interesą galutinai išspręsti ginčą;

5) šalys sudarė taikos sutartį ir Arbitražo teismas nusprendė pabaigti arbitražo procesą nutartimi šio Reglamento 61 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta tvarka;

6) fizinis asmuo, kuris buvo viena iš bylos šalių, mirė, o jo teisių perėmimas negalimas;

7) juridinis asmuo, kuris buvo viena iš bylos šalių, likviduotas, o jo teisių perėmimas negalimas;

8) nebeįmanoma nagrinėti arbitražo bylos ir ieškovas neturi teisės ateityje kreiptis į arbitražą dėl to paties ginčo išsprendimo.

9) Atsakovas visiškai įvykdė ieškovo reikalavimus.

3. Nutraukus arbitražinį nagrinėjimą, šalims neleidžiama pakartotinai kreiptis į arbitražą dėl ginčo tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu. Nutartyje dėl arbitražo bylos nutraukimo Arbitražo teismas išsprendžia bylinėjimosi išlaidų paskirstymo tarp šalių klausimą.

4. Arbitražo teismas turi teisę priimti nutartį palikti ieškinį nenagrinėtu, kai:

1) Ieškinį pareiškė neveiksnus fizinis asmuo;

2) ieškinį ieškovo vardu pareiškė neįgaliotas vesti arbitražo bylą asmuo;

3) Teisme nagrinėjamas ginčas tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu;

4) Arbitražo teisme nagrinėjamas ginčas tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu;

- 5) ieškovas atsiėmė ieškinį, o atsakovas tam neprieštaravo;
  - 6) abi šalys, neprašiusios nagrinėti bylos joms nedalyvaujant, neatvyko į posėdį be svarbių priežasčių;
  - 7) ieškovas nepanaikina ieškinio trūkumų per Arbitražo teismo nustatytą terminą;
  - 8) šalys, kurioms neiškelta bankroto byla, prašo ginčo nenagrinėti arbitraže remdamosi šio straipsnio 9 dalimi;
  - 9) Arbitražo teismas nusprendžia, kad tolesnis arbitražo bylos nagrinėjimas negalimas ar neįmanomas.
5. Ieškinį palikus nenagrinėtą, šalys nepraranda galimybės pakartotinai kreiptis į arbitražą dėl ginčo išsprendimo.
6. Nutartyje dėl ieškinio palikimo nenagrinėtu Arbitražo teismas išsprendžia bylinėjimosi išlaidų paskirstymo tarp šalių klausimą.
7. Arbitražo teismo nutartis įsiteisėja nuo priėmimo momento ir šalių turi būti vykdoma.
8. Bankroto bylos iškėlimas arbitražinio susitarimo šaliai ar kitos bankroto procedūros arbitražinio susitarimo šaliai taikymas nedaro įtakos arbitražo procesui, arbitražinio susitarimo galiojimui ir taikymui, galimybei ginčą spręsti arbitraže ir arbitražo teismo kompetencijai spręsti ginčą, išskyrus šio straipsnio 9 ir 10 dalyse nurodytas išimtis.
9. Įmonė, kuriai iškelta bankroto byla, negali sudaryti naujo arbitražinio susitarimo. Turtiniai reikalavimai arbitražinio susitarimo šaliai, kuriai iškelta bankroto byla, nagrinėjami bankroto bylą iškėlusiam teisme, kai to prašo visos arbitražinio susitarimo šalys, kurioms bankroto byla neiškelta.
10. Jeigu turtiniai reikalavimai arbitražinio susitarimo šaliai, kuriai iškelta bankroto byla, nagrinėjami arbitraže, arbitražo teismas turi suteikti protingą terminą bankroto administratoriui susipažinti su arbitražo byla ir pasirengti jos nagrinėjimui, o ieškovas turi pranešti bankroto bylą nagrinėjančiam teismui apie arbitraže nagrinėjamus reikalavimus ir pateikti juos pagrindžiančius paaiškinimus ir įrodymų aprašą. Arbitražo teismas sprendimu nustato šalių tarpusavio reikalavimų dydį.
11. Arbitražo teismo įgaliojimai pasibaigia priėmus galutinį Arbitražo teismo sprendimą (išskyrus šio Reglamento 58 straipsnyje numatytą atvejį), nutraukus arbitražo bylą ar palikus ieškinį nenagrinėtą.

X SKYRIUS

BYLŲ SUPAPRASTINTU ARBITRAŽO PROCESU NAGRINĖJIMO TVARKA

64 straipsnis. Leistinumai

1. Ginčai, nagrinėjami ir sprendžiami arbitražu pagal šį Reglamentą, šalims raštu nesusitarus kitaip, gali būti išnagrinėti supaprastinta šiame Reglamente skyriuje nustatyta tvarka, ieškovui pateikus pareiškimą Lietuvos arbitražo teismui dėl bylos nagrinėjimo supaprastintu arbitražo procesu.
2. Šiame Reglamente skyriuje nustatyta tvarka pareiškimas dėl bylos nagrinėjimo supaprastintu arbitražo procesu nagrinėjamas, jeigu ginčas kyla dėl piniginių reikalavimų, kilnojamąjo daikto ar vertybinių popierių priteisimo.
3. Šiame Reglamente skyriuje nustatyta tvarka pareiškimas dėl bylos nagrinėjimo supaprastintu arbitražo procesu nagrinėjamas, jeigu arbitražinėje išlygoje šalys nėra susitarusios dėl didesnio nei vienas arbitras arbitrų skaičiaus.
4. Jeigu šiame skyriuje tam tikros nuostatos nėra reglamentuotos, supaprastintu arbitražo procesu bylos nagrinėjamos vadovaujantis bendromis šio Reglamente nuostatomis.
5. Šiame skyriuje nustatyta tvarka bylos nagrinėjamos naudojant vienodos formos procesinius dokumentus. Procesiniams dokumentams apdoroti gali būti naudojamos informacinės technologijos.

65 straipsnis. Pareiškimas

1. Pareiškimas dėl bylos nagrinėjimo supaprastintu arbitražo procesu turi būti parengtas naudojant Lietuvos arbitražo teismo parengtą formą. Jame turi būti nurodyta:
  - 1) ieškovo vardas, pavardė, asmens kodas, adresas, o jeigu ieškovas yra juridinis asmuo, – jo visas pavadinimas, buveinė, kodas, atsiskaitomosios sąskaitos numeris ir kredito įstaigos rekvizitai, taip pat atstovo pavadinimas ir adresas, jeigu pareiškimą paduoda atstovas;
  - 2) atsakovo vardas, pavardė, asmens kodas (jeigu jis yra žinomas), adresas, darbo vieta (jeigu ji yra žinoma), o jeigu atsakovas yra juridinis asmuo, – jo visas pavadinimas, buveinė, kodas, atsiskaitomosios sąskaitos numeris ir kredito įstaigos rekvizitai (jei žinomi);
  - 3) reikalavimo suma;
  - 4) reiškiamas reikalavimas ir jo faktinis pagrindas;
  - 5) nuoroda į arbitražinį susitarimą;
  - 6) pridedamų prie pareiškimo dokumentų sąrašas.
2. Prie pareiškimo turi būti pridėta:
  - 1) Arbitražinis susitarimas ir (arba) sutartis, reguliuojantis santykius, dėl kurių kilo ginčas, arba jų tinkamai patvirtintos kopijos;

- 2) Įrodymai, kad buvo sumokėti registravimo bei arbitražo administravimo mokesčiai;
- 3) Atstovo įgaliojimus patvirtinantys dokumentai ar jų tinkamai patvirtintos kopijos.

66 straipsnis. Pareiškimo priėmimas

1. Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas gavęs pareiškimą dėl bylos nagrinėjimo supaprastintu arbitražo procesu, jeigu šalys raštu nėra susitarusios kitaip, nedelsiant iš Lietuvos arbitražo teismo rekomenduojamų arbitrų sąrašo paskiria arbitrą, kuris ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo paskyrimo sprendžia pareiškimo dėl bylos nagrinėjimo supaprastintu arbitražo procesu priėmimo klausimą.

2. Arbitražo teismo pirmininkas neskiria arbitro ir neperduoda jam bylos medžiagos kol ieškovas tinkamai nesumoka registravimo ir administravimo mokesčių.

3. Arbitražo teismas atsisako priimti pareiškimą dėl bylos nagrinėjimo supaprastintu arbitražo procesu, jeigu:

- 1) pareiškimas neatitinka šio Reglamento 64 ir 65 straipsniuose numatytų reikalavimų;
- 2) pareiškimas yra aiškiai nepagrįstas.

4. Jeigu šio straipsnio 3 dalyje numatytos aplinkybės paaiškėja po pareiškimo priėmimo, Arbitražo teismas, atsižvelgdamas į pareiškimo trūkumų pobūdį, gali:

- 1) nustatyti ieškovui terminą ištaisyti pareiškimo trūkumus;
- 2) pareiškimą palikti nenagrinėtą arba
- 3) nutraukti bylą.

5. Arbitražo teismo nutartis palikti pareiškimą nenagrinėtą yra galutinė ir neskundžiama, tačiau tai neužkerta kelio ištaisyti trūkumus pateikti naują pareiškimą arba pareikšti ieškinį bendra šiame Reglamente nustatyta arbitražo proceso tvarka.

67 straipsnis. Pranešimas atsakovui

1. Arbitražo teismas, priėmęs pareiškimą dėl bylos nagrinėjimo supaprastintu arbitražo proceso tvarka, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas išsiunčia atsakovui pranešimą dėl numatomo Arbitražo teismo sprendimo priėmimo, numatomo priimti sprendimo projektą ir ieškovo pareiškimo dėl bylos nagrinėjimo supaprastintu arbitražo proceso tvarka kopiją bei, jei ieškovas prašo, šio Reglamento nustatyta tvarka išsprendžia laikinųjų apsaugos priemonių taikymo atsakovui klausimą.

2. Jeigu šalys raštu nesusitarė kitaip ir jeigu atsakovas per 10 dienų nuo Arbitražo teismo pranešimo dėl numatomo Arbitražo teismo sprendimo priėmimo bei numatomo sprendimo

projekto gavimo nepareiškia raštu prieštaravimų dėl ieškovo pareiškimo, Arbitražo teismas nedelsiant priima Arbitražo teismo sprendimą, kuris turi galutinio Arbitražo teismo sprendimo galią. Jis įsigalioja nuo jo priėmimo dienos ir yra nedelsiant vykdomas.

3. Pranešime dėl numatomo Arbitražo teismo sprendimo nurodoma:

- 1) ieškovo ir atsakovo rekvizitai;
- 2) siūlymas ne vėliau kaip per 10 dienų nuo Arbitražo teismo pranešimo gavimo dienos sumokėti ieškovo reikalaujamas sumas (įskaitant delpinigių ir bylinėjimosi išlaidas) ir apie Arbitražo teismo numatomo sprendimo įvykdymą raštu pranešti Lietuvos arbitražo teismui arba pareikšti prieštaravimus dėl ieškovo pateikto reikalavimo;
- 3) informacija, kad neįvykdžius šio straipsnio 3 dalies 2 punkto reikalavimų, Arbitražo teismo sprendimas, remiantis sprendimo projektu, bus priimtas ir įsiteisės. Tai suteiks ieškovui galimybę nukreipti jį priverstiniam išieškojimui;
- 4) informacija apie tai, kad atsakovui pareiškus prieštaravimus dėl ieškovo pateikto pareiškimo, ieškovo pareiškimas bus nagrinėjamas bendra šiame Reglamente nustatyta arbitražo proceso tvarka;
- 5) informacija apie tai, kad rengdamas Arbitražo teismo numatomo sprendimo projektą Arbitražo teismas netikrino ieškovo pareikšto reikalavimo pagrįstumo.

68 straipsnis. Arbitražo teismo sprendimas bylose, kurios nagrinėjamos supaprastinto arbitražo proceso tvarka

1. Arbitražo teismas per 10 dienų nuo pranešimo apie numatomą priimti arbitražo teismo sprendimą įteikimo atsakovui negavęs jo prieštaravimų dėl ieškovo pateikto reikalavimo arba įrodymų, kad buvo įvykdyti ieškovo reikalavimai, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas pasirašo ir išduoda ieškovui Arbitražo teismo sprendimą, priimtą supaprastinto arbitražo proceso tvarka.
2. Arbitražo teismo sprendime, priimtame supaprastinto arbitražo proceso tvarka, nurodoma:
  - 1) sprendimo priėmimo data;
  - 2) arbitro, priėmusio sprendimą, vardas ir pavardė;
  - 3) ieškovo vardas, pavardė, asmens kodas, adresas, o jeigu ieškovas yra juridinis asmuo, – jo visas pavadinimas, buveinė, kodas, atsiskaitomosios sąskaitos numeris ir kredito įstaigos rekvizitai;
  - 4) atsakovo vardas, pavardė, asmens kodas (jeigu jis yra žinomas), adresas, darbo vieta (jeigu ji yra žinoma), o jeigu atsakovas yra juridinis asmuo, – jo visas pavadinimas, buveinė, kodas, atsiskaitomosios sąskaitos numeris ir kredito įstaigos rekvizitai;
  - 5) išieškojimo pagrindas;

- 6) išieškoma iš atsakovo pinigų suma;
- 7) išieškomų delspinigių dydis, jeigu delspinigiai priteisiami;
- 8) išieškomos bylinėjimosi išlaidos, jei jos yra priteisiamos;
- 9) palūkanos, jei jos yra priteisimos.

3. Arbitražo teismo sprendimą, priimtą supaprastinto arbitražo proceso tvarka, pasirašo arbitras.

69 straipsnis. Procesinių dokumentų įteikimas

Arbitražo teismo sprendimas, priimtas supaprastinto arbitražo proceso tvarka, įteikiami Lietuvos arbitražo teismo šio Reglamento 4 straipsnyje nustatyta tvarka. Įsiteisėjęs Arbitražo teismo sprendimas ne vėliau kaip kitą darbo dieną išsiunčiamas ieškovui, kuris jį gali pateikti priverstiniam vykdymui Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

70 straipsnis. Atsakovo prieštaravimai

1. Prieštaravimus dėl ieškovo pateikto pareiškimo ar dėl jo dalies atsakovas pateikia Lietuvos arbitražo teismui. Jeigu atsakovas dalį ieškovo reikalavimo įvykdė arba nors ir neįvykdė, tačiau dalį reikalavimo pripažįsta, jis gali pareikšti prieštaravimus dėl likusios ieškovo reikalavimo dalies.

2. Atsakovo prieštaravimai dėl ieškovo pareiškimo turi būti pateikti raštu per 10 dienų nuo Arbitražo teismo pranešimo dėl numatomo Arbitražo teismo sprendimo priėmimo gavimo dienos. Prieštaravimai pateikiami pagal Lietuvos arbitražo teismo parengtą formą. Prieštaravimuose be kitos informacijos, atsakovas turi pasisakyti ir dėl pageidaujamos arbitro kandidatūros šiam ginčui spręsti bendra tvarka. Jeigu dėl svarbių priežasčių atsakovas prieštaravimus pareiškė pasibaigus šioje dalyje nurodytam terminui, atsakovo motyvuotu prašymu Arbitražo teismas, iki Arbitražo teismo sprendimo priėmimo, terminą prieštaravimams pareikšti gali atnaujinti.

3. Gavęs atsakovo prieštaravimus, Arbitražo teismas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas privalo pranešti ieškovui, kad šis ne vėliau kaip per 14 dienų nuo Arbitražo teismo pranešimo įteikimo dienos turi teisę pateikti ieškinį bendra šiame Reglamente nustatyta arbitražo proceso tvarka, sumokėdamas papildomus mokesčius.

4. Jeigu atsakovas dalį ieškovo pareiškime nurodytų reikalavimų įvykdo arba nors ir neįvykdo, tačiau nepareiškia dėl jų prieštaravimų, o prieštaravimus pareiškia tik dėl likusios ieškovo reikalavimų dalies, Arbitražo teismas pagal šio skyriaus taisykles gali priimti dalinį sprendimą dėl atsakovo neginčijamos reikalavimų dalies priteisimo, o bylos nagrinėjimą dėl įvykdytos reikalavimų dalies – nutartimi nutraukti. Dėl nepatenkintos reikalavimų dalies ieškovas gali pareikšti ieškinį bendra šiame Reglamente nustatyta arbitražo proceso tvarka.

5. Jeigu ieškovas per šio straipsnio 3 dalyje nustatytą terminą tinkamai įforminto ieškinio Arbitražo teismui nepateikia, Arbitražo teismas priima nutartį palikti pareiškimą dėl supaprastinto arbitražo procese nenagrinėtą ir panaikina laikinas apsaugos priemones (jei jos buvo taikytos).

71 straipsnis. Bylinėjimosi išlaidos

1. Už pareiškimą dėl Arbitražo teismo sprendimo supaprastinto arbitražo proceso tvarka priėmimą mokami registravimo ir administravimo mokesčiai, nurodyti šio Reglamento 1 priede.

2. Jeigu Arbitražo teismui priėmus sprendimą supaprastinto arbitražo proceso tvarka atsakovas pareiškia prieštaravimus ir ieškovas pateikia ieškinį bendra tvarka, šio straipsnio 1 dalyje numatyti registravimo ir administravimo mokesčiai įskaitomi į mokėtinų už ieškinį mokesčių sumą.

3. Priėmus nutartį palikti ieškovo pareiškimą nenagrinėtą šio Reglamento 70 straipsnio 5 dalyje nurodytu atveju, sumokėti arbitravimo mokesčiai ieškovui negražinami.

XI SKYRIUS PROCESO ATNAUJINIMAS

72. Proceso atnaujinimas

1. Bylos, užbaigtos nagrinėti dėl ginčo esmės įsiteisėjusiu Arbitražo teismo sprendimu (nutartimi), procesas gali būti atnaujintas šiame skyriuje nustatytais pagrindais ir tvarka.

2. Prašymus atnaujinti procesą gali paduoti bylos šalys ir tretieji asmenys.

3. Prašymo atnaujinti procesą padavimas nestabdo sprendimo ar nutarties vykdymo.

4. Pakartotinis prašymas atnaujinti procesą tuo pačiu pagrindu yra negalimas.

73 straipsnis. Proceso atnaujinimo pagrindai

1. Procesas gali būti atnaujinamas, jei yra šie pagrindai:

1) naujai paaiškėja esminių bylos aplinkybių, kurios egzistavo, bet nebuvo ir negalėjo būti žinomos pareiškėjui bylos nagrinėjimo metu;

2) įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu nustatyti žinomai melagingi šalies ar trečiojo asmens paaiškinimai, liudytojo parodymai, žinomai melaginga eksperto išvada, žinomai neteisingas vertimas, dokumentų arba daiktinių įrodymų suklastojimas, dėl kurių priimtas neteisėtas arba nepagrįstas sprendimas;

3) įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu nustatytos nusikalstamos dalyvaujančių byloje ar kitų asmenų arba arbitrų veikos, padarytos nagrinėjant tą bylą;

4) panaikinamas kaip neteisėtas ar nepagrįstas teismo sprendimas, nuosprendis arba kitoks valstybės ar savivaldybių institucijų individualaus pobūdžio aktas, kuris buvo pagrindas tam sprendimui, nutarčiai priimti;

5) jeigu viena iš šalių proceso metu buvo neveiksni ir nebuvo atstovaujama atstovo pagal įstatymą;

6) jeigu sprendimu teismas nusprendė dėl neištrauktų į bylos nagrinėjimą asmenų materialiujų teisių ar pareigų.

74 straipsnis. Prašymų atnaujinti procesą pateikimas

1. Prašymas dėl proceso atnaujinimo teikiamas Lietuvos arbitražo teismui.

2. Prašymams dėl proceso atnaujinimo *mutatis mutandis* taikomos šio Reglamento nuostatos reglamentuojančios ieškinio pateikimą.

3. Prašymas atnaujinti procesą gali būti pateikiamas per tris mėnesius nuo tos dienos, kurią jį pateikiantis asmuo sužinojo arba turėjo sužinoti aplinkybes, sudarančias proceso atnaujinimo pagrindą.

4. Prašymas atnaujinti procesą negali būti teikiamas, jeigu nuo sprendimo ar nutarties įsiteisėjimo praėjo daugiau kaip treji metai.

75 straipsnis. Arbitrų skyrimas byloje dėl proceso atnaujinimo

Bylose dėl proceso atnaujinimo arbitrų skyrimui *mutatis mutandis* taikomos šio Reglamento bendrosios arbitrų skyrimo nuostatos.

76 straipsnis. Arbitražo teismo teisės

1. Išnagrinėjęs bylą, Arbitražo teismas turi teisę:

1) prašymą dėl Arbitražo teismo sprendimo (nutarties) pakeitimo arba panaikinimo atmesti;

2) Arbitražo teismo sprendimą ar nutartį pakeisti;

3) priimti naują sprendimą (nutartį).

2. Arbitražo teismui sprendimą (nutartį) pakeitus ar priėmus naują sprendimą (nutartį), ankstesni Arbitražo teismo sprendimai (nutartys) netenka teisinės galios.

3. Panaikinus arba pakeitus Arbitražo teismo sprendimą ar nutartį, jeigu jie jau buvo įvykdyti ar pradėti vykdyti, vienos iš šalių prašymu Arbitražo teismas įpareigoja ginčo šalis grąžinti tai, ką jos yra gavusios sprendimą vykdydamos.

XII SKYRIUS TAIKOS SUTARČIŲ TVIRTINIMAS

77 straipsnis. Prašymas dėl taikos sutarties tvirtinimo

1. Šalys gali kreiptis į Lietuvos arbitražo teismą su prašymu patvirtinti tarp jų sudarytą taikos sutartį (nepradėjus arbitražinio nagrinėjimo).
2. Prašyme patvirtinti taikos sutartį privalo būti nurodyta:
  - 1) šalių pavadinimai ar vardai ir pavardės, juridinių asmenų kodai ar asmens kodai, kontaktiniai duomenys (adresai, telefono, fakso numeriai, elektroninio pašto adresai);
  - 2) ginčo, kuris buvo išspręstas taikos sutartimi, esmė;
3. Prie prašymo patvirtinti taikos sutartį turi būti pridėta:
  - 1) abiejų šalių pasirašyta taikos sutartis;
  - 2) abiejų šalių pasirašytas sutikimas, kad tarp jų sudaryta taikos sutartis būtų tvirtinama Lietuvos arbitražo teisme pagal šį Reglamentą (arba sutarties tekste turi būti nurodyta, kad ji tvirtinama Lietuvos arbitražo teisme);
  - 3) įrodymai, kad sumokėti mokesčiai už taikos sutarties tvirtinimą.
4. Prašymas dėl taikos sutarties tvirtinimo ir prie jo pridedami dokumentai, taip pat visi kiti su arbitražo procesu susiję dokumentai turi būti pateikiami Lietuvos arbitražo teismui ta kalba, kuria parengta taikos sutartis, jei tai yra lietuvių, anglų ar rusų kalba. Jei taikos sutartis sudaryta kita kalba, dokumentai turi būti pateikti viena iš Lietuvos arbitražo teismo darbo kalbų šalių nuožiūra.

78 straipsnis. Prašymo dėl taikos sutarties tvirtinimo priėmimas

1. Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas gavęs prašymą dėl taikos sutarties tvirtinimo, jeigu šalys raštu nėra susitarusios kitaip, nedelsiant iš Lietuvos arbitražo teismo rekomenduojamų arbitrų sąrašo paskiria arbitrą, kuris ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo paskyrimo sprendžia taikos sutarties tvirtinimo klausimą.
2. Arbitražo teismo pirmininkas neskiria arbitro ir neperduoda jam bylos medžiagos kol prašymą pateikusi šalis tinkamai nesumoka registravimo ir administravimo mokesčių.

79 straipsnis. Taikos sutarties tvirtinimas.

1. Arbitražo teismas tvirtina taikos sutartį priimdamas sprendimą.
2. Arbitražo teismas atsisako tvirtinti taikos sutartį, jeigu:

- 1) prašymas neatitinka šio straipsnio reikalavimų;
- 2) taikos sutartis prieštarauja šalių pasirinktos ar materialinės teisės imperatyvioms normoms ar viešajai tvarkai.
3. Arbitražo teismo sprendimas, kuriuo patvirtinama taikos sutartis, yra galutinis Arbitražo teismo sprendimas ir gali būti vykdomas priverstine tvarka Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso ar kitų valstybių atitinkamų teisės aktų nustatyta tvarka.

XIII SKYRIUS ARBITRAŽO TEISMAS KAIP SKIRIANČIOJI INSTITUCIJA

80 straipsnis. Arbitražo teismas kaip skiriančioji institucija

1. Lietuvos arbitražo teismas šalių susitarimu gali būti skiriamas skiriančiąja institucija, kompetentinga paskirti arbitrą (arbitrus) išspręsti šalių ginčą arbitražu.
2. Jei šalys, kreipdamosis į Lietuvos arbitražo teismą kaip skiriančiąją instituciją, nesusitaria dėl arbitro (arbitrų) skyrimo tvarkos, Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas savo nuožiūra kaip įmanoma greičiau skiria arbitrą (arbitrus) užtikrindamas tokio (tokių) arbitro (arbitrų) nešališkumą ir nepriklausomumą.
3. Kartu su prašymu Lietuvos arbitražo teismui kaip skiriančiajai institucijai privalo būti pateikta informacija (ieškinio, arbitražinio susitarimo kopijos ir kt.), reikalinga paskirti arbitrą (arbitrus). Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas turi teisę reikalauti ginčo šalių pateikti papildomą informaciją, reikalingą tinkamam skiriančiosios institucijos funkcijų vykdymui.
4. Kartu su prašymu Lietuvos arbitražo teismui kaip skiriančiajai institucijai privalo būti pateiktas patvirtinimas, kad sumokėtas negražinamas mokestis.

XIV SKYRIUS KITOS NUOSTATOS

81 straipsnis. Arbitražo teismo sprendimo skundimas

1. Arbitražo teismo sprendimas gali būti panaikintas, pateikus skundą Lietuvos apeliaciniam teismui Lietuvos Respublikos įstatymų, reglamentuojančių arbitražinį nagrinėjimą, nustatyta tvarka, pagrindais ir terminais.
2. Įstatymų nustatytais atvejais, Lietuvos apeliaciniam teismui sustabdžius bylą dėl Arbitražo teismo sprendimo panaikinimo ir grąžinus bylą nagrinėti Arbitražo teismui, Arbitražo teismas atnaujina bylos nagrinėjimą arba imasi kitų veiksmų, kurie, Lietuvos apeliacinio teismo nuomone, gali pašalinti Arbitražo teismo sprendimo naikavimo pagrindą.
3. Atnaujintam arbitražo bylos nagrinėjimui *mutatis mutandis* taikomos šio Reglamento normos, reglamentuojančios arbitražinio proceso eigą.

82 straipsnis. Konfidencialumas

Jeigu šalys nesusitaria kitaip, Lietuvos arbitražo teismas, Arbitražo teismas, ekspertai visą informaciją, susijusią su pagal šį Reglamentą vykstančiu arbitražo procesu ir priimtu sprendimu, laikys griežtai konfidencialia ir neatskleis jokiems kitiems asmenims, išskyrus įstatymų numatytas išimtis.

83 straipsnis. Vykdymas

Visais klausimais, kurie aiškiai nenumatyti šiame Reglamente, Lietuvos arbitražo teismas, Arbitražo teismas ir šalys veikia atsižvelgdami į šio Reglamento nuostatas ir deda visas pagrįstas pastangas siekiant užtikrinti, kad arbitražo procesas būtų operatyvus ir sklandus, o Arbitražo teismo sprendimas - teisiškai įvykdytas.

84 straipsnis. Atsakomybė ribojimas

Nei Lietuvos arbitražo teismas, nei arbitras (arbitrai) nėra atsakingi nei vienai šaliai už bet kokius veiksmus, susijusius su ginčo nagrinėjimu arbitražu pagal šį Reglamentą, išskyrus atvejus, kai tokie veiksmai ar neveikimas būtų sąmoningai neteisėti ar padaryti dėl didelio neatsargumo.

85 straipsnis. Procesinis teisių perėmimas

1. Tais atvejais, kai viena iš šalių pasitraukia iš bylos (fizinio asmens mirtis, juridinio asmens pabaiga ar pertvarkymas, reikalavimo perleidimas, skolos perkėlimas ir kiti įstatymų numatyti atvejai), Arbitražo teismas rašytinio proceso tvarka tą šalį pakeičia jos teisių perėmėju, išskyrus atvejus, kai yra negalimas materialinių subjektinių teisių perėmimas. Teisių perėmimas galimas bet kurioje proceso stadijoje.

2. Teisių perėmėjui visi veiksmai, atlikti procese iki jo įstojimo, yra privalomi tiek, kiek jie būtų buvę privalomi tam asmeniui, kurio vietoj įstojo teisių perėmėjas.

3. Procesinis teisių perėmėjas privalo pagrįsti savo dalyvavimą procese.

85 straipsnis. Reglamento galiojimas ir pakeitimas

1. Reglamentas įsigalioja nuo 2017 m. liepos 1 d.

2. Lietuvos arbitražo teismas Statuto nustatyta tvarka gali pakeisti šio Reglamento nuostatas bet kuriuo Reglamento galiojimo metu.

3. Nagrinėjant konkretų ginčą šiame Reglamente nustatyta tvarka taikoma Reglamento redakcija, galiojanti ieškinio ar pareiškimo dėl supaprastinto arbitražo proceso pateikimo Lietuvos arbitražo teismui dieną, jeigu šalys nesusitaria kitaip.

4. Arbitražiniame nagrinėjime, kurio metu įsigalioja nauja Reglamento redakcija, nuo sekančio procesinio veiksmo po naujos Reglamento redakcijos įsigaliojimo dienos, taikytina nauja

Reglamento redakcija. Iškilus esminiams neatitikimams tarp iki tol galiojusios ir naujos Reglamento redakcijų, dėl kurių neįmanoma identifikuoti momento nuo kada taikytina nauja Reglamento redakcija, Arbitražo teismas arba Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas, jeigu Arbitražo teismas dar nėra sudarytas, savo nuožiūra, vadovaudamasis protingumo ir sąžiningumo principais, išsprendžia šį klausimą ir apie savo sprendimą informuoja arbitražinio nagrinėjimo šalis.

5. Šalims pageidaujant ir tokį savo apsisprendimą raštu įtvirtinus arbitražinėje išlygoje (arba sutartyje, kurioje yra arbitražinė išlyga), ginčo sprendimui bus taikoma arbitražinės išlygos (arba sutarties, kurioje yra arbitražinė išlyga) sudarymo dieną galiojusi Reglamento 1 priedo, nustatančio Lietuvos arbitražo teismo paslaugų kainas, redakcija, kiek tai neprieštaruja kitoms Reglamento nuostatom.

86 straipsnis. Baigtos arbitražo bylos turinys bei saugojimas

1. Baigtą arbitražo bylą sudaro:

- 1) Šalių arbitražo teismui teikti procesiniai dokumentai;
- 2) Arbitražo teismo nutartys, sprendimai, pranešimai, Lietuvos arbitražo teismo pirmininko nutartys, pranešimai, susiję su byla;
- 3) Arbitrų rašytiniai sutikimai būti arbitrais konkrečioje byloje;
- 4) Arbitrų nešališkumo deklaracijos;
- 5) Žodinių posėdžių garso įrašai.

2. Priėmus galutinį arbitražo teismo sprendimą, nutartį dėl arbitražinio nagrinėjimo pabaigos arba nutartį dėl ieškinio palikimo nenagrinėtu, Arbitražo teismas arbitražo bylą perduoda Lietuvos arbitražo teismui, kur ji saugoma ne trumpiau nei trejus metus. Pasibaigus bylos saugojimo terminui, bylos medžiaga sunaikinama.

LIETUVOS ARBITRAŽO TEISMO ARBITRAŽO MOKESČIŲ DYDŽIAI*

1) Registravimo mokesčio dydis – 250 eurų, supaprastinto proceso bylose – 125 eurai, bylose dėl laikinųjų apsaugos priemonių skyrimo iki arbitražinio nagrinėjimo pradžios – 125 eurai, bylose dėl taikos sutarčių tvirtinimo – 125 eurai. Registravimo mokestis yra negrąžinamas.

2) Arbitražo administravimo ir arbitrų mokestis – **administravimo mokestis**, priklauso nuo ieškinio sumos, reikalavimų pobūdžio ir arbitrų skaičiaus, apskaičiuojamas remiantis toliau pateikiamomis lentelėmis:

a) kai ginčas nagrinėjamas dokumentinio proceso tvarka vieno arbitro:

Ieškinio suma (eurais)	Administravimo mokestis (eurais)
Iki 15 000	875
Nuo 15 001 iki 50 000	875 + 2,5 % ginčo sumos, viršijančios 15 000
Nuo 50 001 iki 100 000	2 000 + 1,5 % ginčo sumos, viršijančios 50 000
Nuo 100 001 iki 300 000	3 000 + 1 % ginčo sumos, viršijančios 100 000
Nuo 300 001 iki 500 000	5 625 + 0,7 % ginčo sumos, viršijančios 300 000
Nuo 500 001 iki 1 000 000	7 500 + 0,3 % ginčo sumos, viršijančios 500 000
Nuo 1 000 001 iki 10 000 000	9 500 + 0,1 % ginčo sumos, viršijančios 1 000 000
Virš 10 000 001	25 000 + 0,03 % ginčo sumos, viršijančios 10 000 000

b) kai ginčas nagrinėjamas žodinio proceso tvarka, administravimo mokestis didinamas papildomai taikant 120 eurų dydžio įkainį už kiekvieno arbitro kiekvieną dalyvavimo posėdyje valandą bei arbitro kelionėje sugaištą laiką (jei arbitro nuolatinė darbo vieta yra ne tame pačiame mieste, kur vyksta posėdis).

c) neturtiniuose ginčiuose administravimo mokestį sudaro arbitražo administravimo mokestis ir arbitrų honoraro mokestis:

1) arbitražo administravimo mokestis – nuo 500 eurų iki 5000 eurų, priklausomai nuo ginčo sudėtingumo, nagrinėjimo formos, arbitražinio nagrinėjimo kalbos, arbitrų skaičiaus ir kitų

* Arbitražo mokesčių dydžiai nurodyti be PVM. Lietuvos arbitražo teismo teikiamos paslaugos PVM apmokestinamos nuo įregistravimo PVM mokėtoju dienos.

faktorių, lemiančių laiko, skirtino bylos administravimui, sąnaudų didėjimą. Sprendimą dėl administravimo mokesčio dydžio kiekvienu konkrečiu atveju priima Lietuvos arbitražo teismo pirmininkas.

2) arbitrų honorarams skirta suma - 120 eurų už kiekvieno arbitro kiekvieną darbo su byla valandą (pagal pateiktą ataskaitą).

d) administravimo mokestis supaprastinto proceso bylose - 250 eurų neatsižvelgiant į reikalavimo sumą.

e) administravimo mokestis už prašymo dėl laikinųjų priemonių taikymo iki arbitražinio nagrinėjimo pradžios išnagrinėjimą bei kitų susijusių su laikinųjų apsaugos priemonių taikymu prašymų išnagrinėjimą – 300 eurų, neatsižvelgiant į reikalavimo sumą.

f) administravimo mokestis bylose dėl taikos sutarčių tvirtinimo (nepradėjus arbitražinio nagrinėjimo) – 300 eurų.

3) Esant poreikiui taip pat mokamas kompensavimo mokestis, kuris nustatomas Lietuvos arbitražo teismo pirmininko Lietuvos arbitražo teismo proceso Reglamento 13 straipsnyje nustatyta tvarka.

4) Kai ginčą nagrinėja trys arbitrai, administravimo mokestis didinamas 50 %.

5) Už skiriančiosios institucijos paslaugas mokamas negražinamas 150 eurų dydžio mokestis už kiekvieno arbitro skyrimą.

6) Už prašymus dėl proceso atnaujinimo mokamas tokio paties dydžio žyminis mokestis, koks būtų mokėtinas pareiškiant ieškinį.